ПО КОНФІСКАТІ НАКЛАД

Nr. 78 (15.168).
Ч. 78 (15.168).

Lwów, środa 5. kwietnia 1939.
Львів, середа 5. квітня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телеґр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060
„ Банку Чеських Леґіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.



Оголошення Міністра Скарбу

з дня 30. березня 1939 р. про субскрипцію на 5% Позичку Протилетунської Оборони і на 3% Бони Протилетунської Оборони.

Подаю оцим до прилюдного відома, що на основі ст. 4 уст. (1) точка 1, ст. 5. уст (1), ст. 6 і 9 закону з 27. березня 1939 р. про дотації на користь Фонду Народньої Оборони і про інвестиції з державних фондів у часі від 1. квітня 1939 р. до 31. березня 1942 р. (Дневник Законів ч. 25, поз. 169) та розпорядку Міністра Скарбу з 28. березня 1939 р. виданого в порозумінні з Міністром Військових Справ про випущення внутрішньої державної позички на оборону Держави (Д. З. ч. 26, поз. 176) випускаю 5% Позичку Протилетунської Оборони і 3% Бони Протилетунської Оборони.

Вплив з емісії цієї позички і бонів призначені виключно на цілі оборони Держави, а саме на розбудову [illegible] летунства і на доповнення протилетунської [illegible].

УМОВИНИ СУБСКРИПЦІЇ.

Субскрипція на 5% **Позичку Протилетунської Оборони і 3% Бони Протилетунської Оборони** відкрита з днем 1. квітня і буде тривати до 5. травня 1939 р. включно.

Субскрипцію прийматимуть: каси скарбових урядів, Банк Польський, Банк Господарства Краєвого, Поштова Каса Ощадности, Державний Рільний Банк та їх відділи, приватні банки обєднані в Синдикаті Союзу Банків у Польщі, комунальні каси ощадности обєднані: в Союзі Комунальних Кас Ощадности у Варшаві, в Союзі Комунальних Кас Ощадности у Львові, в Союзі Комунальних Кас Ощадности у Катовицях і в Союзі Комунальних Кас Ощадности в Познані, що їх покличуть ці союзи, Центральна Каса Рільничих Спілок та інші уповажнені інституції.

Вплати на субскрипцію прийматимуть виключно в готівці, при чому щонайменше третя частина задеклярованої квоти повинна бути вплачена при субскрипції, решта в речинці до дня 5. липня 1939 р. включно.

Субскрипцію і вплати від осіб, які є на службі Держави і публично-правних установ, приймають їх власти, [illegible].

Субскрипцію на 3% Бони Протилетунської Оборони будуть приймати від кожного субскрибента найвище 4 штуки цих бонів спільної іменної вартости 80 зол.

Продажна ціна при субскрипції облігацій позички [illegible] 100 зол. за 100 зол. іменної вартости. До продажної ціни додається вартість платного купону за час [illegible], якщо продажну ціну хочби частинно [illegible] по дні 1. червня 1939 р. Вартість платного купону за кожний день по цьому речинці устійнюється [illegible] від кожних 100 зол. іменної вартости позички [illegible] субскрипції.

Облігації позички видадуть найпізніше перед днем [illegible] першого купону себто перед 1. груднем 1939 р. тим субскрибентам, які вплатять цілу належність за субскрипцію в устійненім речинці.

Продажна ціна бонів сягає 20 зол. за 20 зол. іменної вартости. При субскрипції виплачується згори відсотки від бонів за 5 років відтягаючи від продажної ціни бонів.

Бони будуть видані найдалі до дня 1. грудня 1939 р. тим субскрибентам, які заплатили цілу належність за субскрипцію в устійненім речинці.

5% ПОЗИЧКА ПРОТИЛЕТУНСЬКОЇ ОБОРОНИ.

Позичку випускають в облігаціях на предявника на 100, 500, 1.000 і 5.000 зол. іменної вартости.

Постійне опроцентування позички сягає 5 від 100 в річному відношенні і починається від дня 1. червня 1939 р.

Позичка підлягає сплаті до 1. червня 1954 р. двічі кожного року починаючи від 1. грудня 1939 р. шляхом відписання частини вильосованих з тією метою облігацій у днях 1. червня і 1. грудня згідно з пляном, що його оголосить Міністр Скарбу по замкненні субскрипції.

3% БОНИ ПРОТИЛЕТУНСЬКОЇ ОБОРОНИ.

Бони випускають у відтинках на предявника по 20 зол. іменної вартости. Постійне опроцентування бонів сягає 3 від 100 річно і починається від 1. червня 1939 р. Відсотки від бонів за цілий час 5 років виплачують субскрибентові згори відтягнувши їх з продажної ціни бонів. Цю квоту зменшується на випадок заплачення продажної ціни хочби частинно по дні 1. червня 1939 р. на 5 сотиків за кожний повний місяць по цьому речинці від кожного бону даної субскрипції.

Бони підлягають одноразовому викупленні після їх іменної вартости по 5 роках від дати їх видання, себто в дні 1. червня 1944 р.

Посідачі бонів на спільну квоту 100 зол. іменної вартости або на багатократність цієї квоти матимуть право до дня 1. грудня 1941 р. заміняти посідані бони на облігації 5% Позички Протилетунської Оборони у відношенні 100 за 100 зол. іменної вартости. При цій виміні виплачені згори відсотки від вимінених бонів підлягають зворотові за повні місяці, що залишилися до дня платности цих бонів числячи по 5 сотиків за місяць від кожного бону.

ПРИВІЛЕЇ.

Облігації позички і бони мають всі права пупілярних паперів.

Облігації позички і бони та прибутки від них вільні від усяких податків і державних та самоуправних данин.

Облігації позички та бони приймають після їх іменної вартости на податок від спадків і даровин до квоти 50.000 зол. від кожного платника.

Капітал і відсотки облігацій позички та бонів забезпечені цілим рухомим та нерухомим майном Держави.

Міністр Скарбу (—) Е. КВЯТКОВСЬКИЙ.

—o—

„Німеччина не поставила ніяких домагань Латвії"

— ЗАЯВИВ ЛАТВІЙСЬКИЙ МІНІСТР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ.

РИГА. АТЕ. З нагоди відкриття латвійського парляменту міністр закордонних справ Мунтерс виголосив промову, в якій заперечив поголоски, немовби Німеччина поставила якісь домагання Латвії. Взаємини між обома державами є добрі і нічого не вказує на те, щоб у майбутньому вони могли попсутися. Опісля міністр підкреслив, яка важна є політика невтральности.

Тон промови був спокійний.

НОВИЙ ШЕФ ЛИТОВСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ.

КОВНО. АТЕ. Як ґоворять у військових колах, шефом ґенерального штабу стане мабуть ґен. Пундзевич або ґен. Ґеруляйтіс. Як відомо, дотеперішній шеф ґен. штабу Черніюс став премієром.

Вислід виборів до бельґ. парляменту і сенату,

ПОВНА НЕВДАЧА ДЕГРЕЛЯ.

БРЮССЕЛЯ. ПАТ. **Урядово подають вислід недільних виборів:**

Парлямент: католики — 73 (зискали 10), соціялісти — 64 (втратили 6), ліберали — 33 (зискали 9), фляманські націоналісти — 17 (зискали 1), рексисти 4 (втратили 16), комуністи 9. Крім того вибрано одного незалежного та одного б. комбатанта.

Сенат: католики — 38 (зискали 4), соціялісти — 35 (втратили 6), ліберали — 16 (зискали 5), фляманські націоналісти 8 (зискали 3), комуністи — 3 (втратили 1), рексисти — 1 (втратили 7). Решту сенаторів вибирають провінціяльні ради (44) та кооптує сенат (22).

ЕСПАНСЬКИЙ ТОРПЕДОВЕЦЬ ЗАТРИМАВ ФРАНЦУЗЬКИЙ ПАРОПЛАВ.

ПАРИЖ. АТЕ. Французький пароплав „Вінніпеґ" повідомив радієвою телеґрамою, що еспанський національний торпедовець „Волькано" затримав його поза еспанськими територіяльними водами.

НОВІ НАЦІОНАЛЬНІ ЗБОРИ ТУРЕЧЧИНИ.

СТАМБУЛ. ПАТ. У понеділок відкрито засідання нових національних зборів, які складаються з 424-ох послів, у тому 294 давніх і 130 нових. Між послами є 14 жінок.

ПЕРЕД ЗМІНОЮ ТУРЕЦЬКОГО УРЯДУ?

СТАМБУЛ. ПАТ. Національні збори виберуть Ісмета Іноню вдруге президентом Туреччини та відберуть від нього присягу; згідно зі загально принятим звичаєм, уряд подасться до димісії. Як міркує стамбульська преса, президент прийме димісію і поручить утворити новий уряд, до якого ввійде голова народніх зборів Абдулгалік Ренда.

—o—

ЄГИПЕТ НЕ ВИЗНАЄ НІМЕЦЬКОГО ПРОТЕКТОРАТУ НАД ЧЕХІЄЮ.

КАІРО. ПАТ. Негайно після анексії Чехії, чехо-словацький шарже д аффер у Каірі передав на приказ з Праги всі аґенди й архіви німецькому посольству. Тимчасом єгипетський уряд не визнав німецького протекторату над Чехією — тоді на чеськім посольстві знову вивішено чеський герб та прапор, бюра почали урядувати, а чеський шарже д аффер виступив з домаганням, щоб німецьке посольство повернуло йому архів. Відповіди не дістав, тому попросив єгипетський уряд, щоб він інтервеніював.

Британська ґарантія для Польщі торкається також Данціґу?

ПАТ. Як подає Райтер, льондонські політичні кола подрібно розглянули декларацію [illegible] та ствердили, що вона зовсім ясна. Деякі інтерпретації, що їх висувають дотично деяких частин декларації, є зовсім безпідставні.

Щодо Данціґу, то на погляд льондонських політиків Польща сама має означити, чи її незалежність загрожена; в цьому напрямі нема ніяких сумнівів.

ПОЛЬСЬКИЙ АМБАСАДОР У БРИТІЙСЬКОГО МІНІСТРА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ.

Польський амбасадор у Льондоні відбув [illegible] нараду з міністром Галіфаксом. [illegible] торкалася розвитку міжнародньої ситуації та приготувань до візити мін. Бека.

ВРАЖІННЯ ПРОМОВИ ЧЕМБЕРЛЕНА У МОСКВІ.

У Москві викликала промова Чемберлена посильне враження; суботняшні щоденники помістили її на перших сторінках без коментарів.

Совітські політичні кола все таки невдоволені, що Льондон не приняв совітської пропозиції міжнародньої конференції.

ПОВОРОТ ШЕФА БРИТІЙСЬКОГО ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ.

ЛЬОНДОН. АТЕ. Шеф імперіяльного ґенерального штабу ґен. Ґорт причалив на летунському майдані у Кройдоні, вертаючися з 3-денного побуту у Франції.

—o—

САМОУПРАВНІ ВИБОРИ.

Львів, 3. квітня 1939.

(К) Часи, що їх сьогодні переживаємо, не впливають корисно на дрібну буденну працю. Вони надто вже розхитують нерви, розбуджують уяву, розстроюють тисячні втерті стежинки звичайних турбот і навиків. Та проте не треба допускати, щоб нервовий неспокій і розгубленість ослаблювали енергію громадянського життя. Саме нинішні історичні часи дають блискучий доказ на те, як вони просто були б неможливі без тієї муравлиної праці, що її історія не записує. Чи можна уявити собі, як нпр. виглядала б — і чи загалом була б можлива — клайпедська „операція", коли б не виснажлива буденна праця німців, яка в останніх 15 літах піднесла відсоток тамошнього німецького населення з 50 на 90 прц.? Чи була б можлива нинішня тактика експанзії Німеччини, коли б її „життевий простір" не спенетрували були німецькі кольоністи впродовж довгих століть перед тією експанзією?

Не сумніваємось, що сказане тут — це громадянська азбука, відома нашому загалові. Проте вважали ми потрібним дати такий вступ до статті про... вибори до міських і громадських рад. Наше зацікавлення цими виборами далеко на другому пляні. У першу чергу — як зрештою увесь нинішній світ — живемо тим, що діється за кордоном. Тому треба деякого зусилля, щоб із висот „великої" політики зійти до справ сірих буднів. Одначе зійти час до часу треба. В нашому положенні саме тим більшу увагу повинні ми спрямовувати на наші внутрішні справи, чим більші буруни підніманоться поза нами і довкола нас. Від самоуправи не повинні ми відвертатись без огляду на те, чи Гітлер підняв рукавицю, що її кинув Чемберлен, чи ні.

Від кількох тижнів містимо в „Ділі" дописи про ті вибори. Особливо ті з них, які описували виборчу дійсність у цілих околицях нашого краю, дали цікавий матеріял до ріжних висновків. Ще раз його повторяти ані аналізувати не будемо. На статистичні підсумки виборів до самоуправи ще час. Вибори непокінчені. Чи проте не можна вже сьогодні поробити деякі політичні висновки з того, що нам уже відомо? Очевидно, що так. Ті невеличкі коректури, які впровадять виборчі висліди до решти міських і сільських громад, що ще залишились, національної і політичної картини самоуправи на нашій території вже не змінять.

Головний висновок, який уже сьогодні можна зробити, такий: вислід виборів до самоуправи не дасть — при виборчій практиці, яка їх попереджила — навіть приблизної картини справжнього укладу національних і політичних сил нашої території. Не можна казати про правдивий вияв волі східно-галицького українського населення і тому самоуправа втратить вартість терену аполітичної співпраці обох народів, українського і польського. Замість зблизити обі групи населення ті вибори та їх вислід загострять антагонізми та введуть пристрасти там, де вони найменше потрібні і де ми їх не хотіли мати.

Якеж національне обличчя теперішніх громадських рад? Для прикладу порівняймо деякі виборчі висліди з віроісповідною статистикою нашої території. Ось візьмім спершу кілька східно-галицьких міст: Бучач, Товмач, Рава Руська, Ярослав, Чортків, Перемишляни, Золочів і Бережани. У всіх цих містах „вийшло" по одному українському радному за винятком Ярослава і Бережан, де не вийшов ні один. Зате польських вибрано: в Бучачі 15, у Товмачі 11, у Раві Руській 13, у Ярославі 20, у Чорткові 18, у Перемишлянах 10, у Золочеві 16, у Бережанах 16. Офіціяльний перепис населення з 1931 р. каже, що в Бучачі є 22,1 прц. греко-кат. і 49,5 прц. римо-кат., у Товмачі 43,7 прц. і 27.7 прц. (римо-кат.!), у Раві Руській 22,9 прц. і 26,2 прц., у Ярославі 14.4 і 56.7 прц., у Чорткові 22,7 прц. і 46,4 прц., у Перемишлянах 27,7 і 28,9 прц., у Золочеві 30.5 і 31.8 прц., врешті в Бережанах 20.4 прц. і 49.8 прц. р.-кат. В абсолютних числах у тих містах є 37.614 гр.-католиків і 6 (словами: шість!) радних українців та 61.200 римо-кат. і 121 (словами: стодвацять один!) радних поляків. Чи мають ці числа 6 і 121 якунебудь порівняльну вартість? Чи не мали би такої самої вартости нпр. числа 0 і 127 або 15 і 112? Одні і другі не будуть випадком справжньої гри сил, які зацікавлені у самоуправі, одні і другі це лише припадковий наслідок окресленої виборчої практики.

Подібні, хоч може не такі яскраві парадокси подибуємо й на терені сільських громад. Для прикладу пригляньмося даним з тернопільського воєвідства, які проголосив ПАТ. Дотепер вибрали тут 19.865 сільських радних, у тому українців 8.504 себто 41,8 прц. і 10.647 поляків, себто 53,6 прц. Щож каже офіціяльна віроісповідна статистика? Вона виказує у тернопільському воєвідстві 60.1 прц. гр.-кат. сільського населення і 36.5 прц. римо-католицького. Ріжниця, як бачимо, дуже велика. Статистику відвернено. Ще цікавіші висліди виборів у поодиноких повітах. Нпр. у копичинецькому відсоток українських і польських сільських радних є 35 і 63, хоч відсоток гр.-кат. і римо-кат. сільського населення копичин. повіту є 61,4 і 34,9, себто саме навпаки; у підгаєцькому ті відсотки є для українських і польських радних 37 і 62 а для гр.-кат. і римо-кат. 57,3 і 40,6, зновуж майже навпаки; у збаразькому 39 та 60 для радних і 59.5 та 37.8 для населення, теж навпаки; у перемишлянському 35 та 63 для радних і 51,5 та 44,5 для населення і т. д.

Ясно, що подані числа радних не дають картини укладу національних і політичних сил на терені самоуправи нашої території. Дописи, які ми досі поміщували, кажуть докладно, де шукати вияснення цього відвернення статистики, тієї „перемоги польського елементу" („Дзенік Польскі") і „поправи" („Всхуд") його стану посідання. На жаль, незалежні від нас умовини не дозволяють нам тією справою занятись докладніше.

З постави наших сільських і міських мас можемо бути на загал вдоволені. Маємо безліч випадків, де сільські виборці з подиву гідною гідністю, без інтеліґентського проводу, обстоювали свої права. Можемо також занотувати далеко більшу, ніж у попередніх виборах, активність, солідарність та здисциплінованість українського населення.

Ще в ніяких виборах досі ці позитивні — з огляду на політичне вироблення — прикмети українських міських виборців не були в такому ступні проявлені, як в останніх виборах. Пригадаймо до того, що досі ні в одній місцевости не зголошено більше українських лист. Всюди була лиш одна! Цей політичний стан українських широких мас по наших містах і їх відношення до справи виборів, як теж підпорядкування їхніх гурткових і особистих інтересів під наказ широкого українського інтересу є фактором надзвичайно позитивного для нас значіння. З другого боку здаємо собі справу з того, що після „вислідів", які не стоять у ніякій пропорції



до фактичної кількости виборців і проявленої ними активности, може наступити зневіра, можуть появлятися дефетистичні настрої, затрата змислу для конструктивної громадянської праці. З цими можливими неґативними явищами треба боротися. Треба страдальні порухи, бажання пасивної скарги і почування образи перемінити в орґанізаційно-політичну готовість боротися дальше за свої права. Саме ця виборча практика, яку наші міста і села тепер переходять, повинна переломити дотеперішню політичну апатію нашого громадянства. Наші активні одиниці повинні цей перелім використати і створити всюди по містах орґанізації українців тих міст (на зразок Львова) і також села політично зорґанізувати. Цим місцевим політичним орґанізаціям можна вже тепер поставити вужче завдання: оборони перед наслідками діяльности неукраїнської самоуправи. Всюди місцеві політичні орґанізації повинні створити одностайний натиск української місцевої прилюдної опінії для контролі поодиноких чинностей орґанів самоуправи, до якої українське населення, незаступнене в ній, не може мати довіря. На люксус пасивности навіть і в найгіршому положенні не можемо собі дозволити!

Дуже жаль, що польські чинники та ціле польське громадянство не пішли назустріч бажанню українців дістати вплив та співвирішний голос у справах самоуправи особливо міських громад. Це міг би бути знаменитий терен для відпруження загальної атмосфери, для розладування пристрастей у найневиннійший спосіб. Замість того — маємо дальший зріст напруження, а самоуправні вибори, що мали допомогти конструктивній політиці, пошкодили їй. У чию користь, для чийого добра?!

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Проти шкідливої критики.

Переглянувши часописи читач поденервований виходить на місто, щоб із приятелями перебалакати про головокружні події наших днів. Політикують, критикують і накінець доходять до одного висновку: всьому винен провід! Нема у нас вождів, нема дипльоматів і т. д. Це, так сказатиб, буденна критика, що дозволяє нашому громадянинові поставити себе понад усе скритиковане і самому нічого не робити, бо ясно: „у нас нема кому повести раціонально працю, нема з ким говорити".

Але є у нас ще й святочна критика. Йде наш громадянин, наприклад на святочні сходини в роковини Листопадові, Базару, проголошення самостійности, Крут та ін., й уважно вслухується у слова прелеґента. Переживаючи в душі траґедію минулого, громадянин слухає, дивується та міркує, чи те, що він чує, призначене справді на те, щоб відмітити і вшанувати ту чи іншу подію з нашої історії. Короткий огляд подій, широка критика, підкреслення промахів наших провідників та осуд тих промахів — все це складається на зміни святочного реферату, що ним мають вшанувати ті чи ін. роковини. Вплив такого свята чи такого реферату наглядний: авдиторія розходиться з обуренням на провід (який зрештою належить уже до історії) за те, що знищив державність тощо, на старшин, що не стояли на висоті завдання і т. д. і т. д.

Правда, такі свята і такі реферати у нас рідкість, але-ж треба про них згадати, коли мова про надмірну й дуже часто легкодушну критику, треба згадати, щоб навіть ту рідкість раз на завжди викорінити. Надмірна й легкодушна критика нашого політичного проводу у минулому і сучасних наших політичних діячів доводить до того, що тих діячів у нас щораз менше, що від праці відтягаються навіть такі, які могли би дуже багато зробити і яких здебільша не можна заступити. Наших діячів з минулого та сучасних не тільки критикують, але осуджують ба навіть опльовують досхочу чужі. Ми не маємо обовязку і потреби під тим оглядом до них достроюватися. Навпаки!

Це не значить, що критика взагалі непотрібна. Ні! Здорова критика минулого чи зробленого необхідна, бо вона є підставою для дальшої праці. Але ця критика мусить мати якісь межі і її не може переводити кожний популярний прелеґент на власну руку і по своїй уподобі. Популярні прелеґенти мають багато тем і матеріялів до рефератів з нагоди ріжних роковин. Коли йде про наше минуле чи навіть про теперішнє, то маємо багато позитивних моментів, які можна з великою користю для розбудження та підтримки духа громадянства обговорювати. Не маємо, правда, тепер великих провідників, але це нікому не дає права не доцінювати заслуг людей, що в імя громадянської уладности від них відтягаються у сьогоднішніх часах від національ[illegible]кого й відповідального обовязку [illegible]ної праці.

Всі ці завваги торкаються у першу чергу [illegible] села, де слухачі звичайно менше критично наставлені до прелеґента. Там, у рефератах, треба звертати особливу увагу на те, щоб надмірною та легкодушною критикою [illegible] нашого минулого, наших давніх чи теперішніх діячів, не розминутися з остаточною метою реферату, який має викликати любов і пошану до свого, має захоплювати, а не [illegible]рювати, має обеднувати, а не розбивати.

Ф. Бородієвич

—o—

Правничий кутов.

ЧАСТИННЕ ПРИПИНЕННЯ ВИМАГАЛЬНОСТИ ХЛІБОРОБСЬКИХ ДОВГІВ.

Закон з 29. березня 1939 р. (Денник законів ч. 26 поз. 170) припинює до 30. червня ц. р. вимагальність капіталу всіх хліборобських довгів, що повстали перед 1. липнем 1932 р. без огляду на те, чи платність довгу управильнив сам закон (розпорядок президента про конверсію довгів з 24. жовтня 1934 р.), чи управильнено на основі рішення розємного уряду, угоди, при допомозі Акцептаційного Банку або взагалі ще дотепер не управильнено платности цього довгу.

Не можна вести екзекуції до дня 30. червня ц. р. у справі стягнення капіталу всіх хліборобських довгів з титулу кредитів, що сперті на основі емісії заставних листів і облігацій та кредитів з фонду оборотового земельної реформи; не торкається теж довгів більших землевласників, що позаключували угоди з вірителями. Закон обовязує від 1. квітня ц. р.

В ЯКИХ ВИПАДКАХ ПОЛІЦІЯ МОЖЕ ПОКОРИСТУВАТИСЯ ЗБРОЄЮ?

Від 6. квітня ц. р. обовязуватиме закон з 23. лютого ц. р. про користування зброєю поліції та органів охорони границь (Денник Законів з 6. березня 1939 р. ч. 16 поз. 95). Закон ділить умовини, в яких може поліція покористуватися зброєю на дві групи:

I. До першої групи належать випадки, що їх докладно вичислює закон, в яких поліція та органи охорони держави можуть покористуватися зброєю. Отже згідно зі законом можна вжити зброї в таких випадках: 1) щоб відбити безпосередній безправний замах на життя, здоровля або свободу їх самих або інших осіб; 2) щоб відбити безпосередній безправний замах на публичне або приватне майно; 3) проти особи, що вживає проти них фізичної сили з метою ударемнити службу; 4) проти особи, що має при собі зброю або інші небезпечні предмети для життя або людського здоровля, якщо візвана не кине предмету або намагається ним після цього заволодіти; 5) підчас погоні за небезпечним проступником або особою, що її підозрівають у тяжкому проступку, якщо вона на візвання не затримається або не піднесе рук догори; 6) щоб ударемнити втечу арештованої або притриманої особи, яку попереджено, що на випадок спроби втечі вжиють зброї; 7) щоб ударемнити нелеґальний перехід кордону держави; 8) проти небезпечного проступника, що перебуває у сховищі, якщо на візвання не покине сховища; 9) проти особи, яка не послухає правного візвання, що його видав функціонар підчас виконування асистенційної, стежної або конвоєвої служби.

II. Друга група обіймає всі вичислені випадки з I. групи з тим, що зброї можна вжити щойно у випадках **очевидної необхідности,** якщо задуманої цілі не можна осягнути іншими засобами. Перед покористуванням зброєю треба завжди візвати, щоб особа заперестала або виконала дану дію остерігаючи, що вжиє зброї, при чому функціонарі, які не виступають в одностроях, обовязані виявити свій характер. Якщо словна осторога не була б доцільна, треба остерігти інакше. Осторога не торкається випадків, в яких всяке загаяння загрожувало б загальною небезпекою для життя, майна або людського здоровля.

Суспільні відділи можуть покористовуватися зброєю лише на приказ безпосереднього команданта. Якщо від ужитої зброї зранили людину, слід по змозі запевнити зраненій лікарську опіку та прийти їй з першою допомогою.

Функціонар повинен повідомити негайно свою зверхню владу про кожний випадок покористування зброєю.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ „СУПРУГА“.

В неділю 2. ц. м. перед полуднем у салі „Української Бесіди“ у Львові відбулися Загальні Збори Союзу Українських Приватних Службовиків, який має тепер 1.187 членів.

Збори відкрив голова „Супруги“ п. **Лев Ясінчук** довшою промовою, в якій схарактеризував український професійний рух, його поступи і труднощі, з якими він мусить боротися. Промовець звернувся різко проти тих одиниць зпоміж керманицьких кол українських установ, які не мають зрозуміння для національної і суспільної вартости рідного професійного руху, всякими способами протиставляться йому та фальшивим і образливим насвітлюванням намагаються його здискредитувати. Таксамо різко промовець напятнував іронічні замітки відомого україножерного тижневика „Земя і Наруд“, який з приводу отих суперечок внутрі українського громадянства глузував з будучности українських установ: українські урядовці готові приняти також голодові платні, коли цього буде треба, однак не можуть погодитися, щоб про це рішали тільки одиниці з виключенням покликаної до цього професійної орґанізації службовиків. Промовець звернув увагу на піонірський характер діяльности „СУПРУГА“ та вкінці виступив проти неконтрольованої господарки ЗУС-у.

Тому, що останній протокол Загальних Зборів був видрукований у „Службовику“, а також звідомлення про стан і діяльність „СУПРУГА“ появилося в окремому обширному друкованому випуску, Загальні Збори приняли їх за відчитані та вислухали лише звіту Контрольної Комісії. У дискусії перший промовив **д-р Коберський,** який порушив справу одного відчиту, що недавно відбувся у „Молодій Громаді“, де прелеґент зачіпив честь цілого працюючого світа. Тому, що ця справа в останньому часі голосна на львівському терені, забрав у цій справі голос цілий гурт промовців, м. і. пп. Гаврилко, Черник, інж. Прокопів, І. Кедрин та пос. Пеленський. Цей останній звернув увагу, що саме кооперація має за головну свою мету боротьбу з визиском, отже не може потурати визискові службовиків; не можна теж погодитися з поглядом, що лише провідні одиниці в установах розуміють вартість установи, як національної твердині, і що тільки вони вміють її боронити, а загал службовиків радий підривати їх для своїх матеріялістичних інтересів. — Деякі делеґати з краєвих філій „СУПРУГА“ (є їх 13) підносили місцеві болячки.

Після прийняття внеску Контрольної Комісії на абсолюторію уступаючій Раді та прийняття буджетового прелімінара на черговий рік вибрано новий склад Ради. Головою став дальше п. **Лев Ясінчук;** члени: **д-р К. Коберський, д-р Дмитро Бречка, пос. З. Пеленський, д-р М. Стахів, Т. Воробець, П. Петрик, М. Чопик, Юзьвак, Кміцикевич і Юріїв.**

Загальні Збори прийняли низку резолюцій. У першій із них сказано про велику працю „СУПРУГА“ за 25 літ її істнування та заслуги її покійних активних членів. Наприкінці тої резолюції читаємо: **„У нинішньому надзвичайно важному, історичному часі Загальні Збори українських зорганізованих службовиків взивають увесь український світ праці зберегти спокій і рівновагу духа, не піддаватися нервовим настроям та виконувати свої загально громадянські і професійні обовязки.“**

Друга резолюція каже про приєднування нових членів. Третя торкається умовин праці в українських установах та збірних договорів. „Збірні договори праці є нині загально у цілому світі принятою формою нормування відносин праці і є одним із головних засобів професійного руху. І тому вони є не тільки найкращою запорукою суспільного спокою у кожному підприємстві, але й передумовою його успішного розвою, бо на сторожі інтересів національних установ стають не лиш одиниці із проводу, але ціла службовицька організація, яка має найбільше зрозуміння для потреби зберегти та розбудувати всі національні станиці.“ Чергова резолюція домагається зліквідувати безконтрольну систему в Заведенні Суспільних Обезпечень. Дальша резолюція взиває українських службовиків співпрацювати над економічним, культурним і суспільним розвитком нації. Окрема резолюція каже про товариські звязки службовиків, про їх відправні фонди та власні працівничі господарські орґанізації. Остання резолюція торкається згаданого вгорі відчиту та застерігається проти фальшивих і образливих замітів його прелеґента під адресою службовиків.

Збори закінчилися відспіванням національного гимну.

—o—

Загальні Збори Центральної Малопольської Каси Ощадности.

В пятницю минулого тижня 24. березня відбулися річні Загальні Збори Галицької Каси Ощадности. Це були 95-і і останні збори Г. К. О.; бо згідно з рішенням Міністра Скарбу у порозумінні з Міністром Внутрішніх Справ з дня 17. лютого 1939 переіменовано Г. К. О. на Центральну Малопольську Касу Ощадности і надано новий статут зі збільшеними атрибутами і розширеним засягом діяльности.

Зборам проводив д-р І. Бжеський, дякуючи присутнім за участь, згадав прізвища померлих у минулому році членів товариства, яких память зібрані вшанували встаючи з місць. Потім віддав голос урядуючому директорові Леонардові Маковському, який у короткім і яснім рефераті, що становив якби вступ і доповнення друкованого звіту, представив діяльність Каси в р. 1938.

Після можливо спокійного 1937. р. — говорив дир. Маковський — прийшов бурхливий і неспокійний рік на океані міжнародньої політики; з ріжних випадків Польща, посередньо і безпосередньо у них заінтересована, вийшла внутрішньо відновлена, зі зміцненим у світі престіжем, побільшена землею Заользя, яку їй раніше відібрали.

На господарськім відтинку рік 1938. приніс значні успіхи у праці в ділянці промислу. Щодо хліборобства цей рік був рішуче лихий, і це погіршення мусіло відбитися на промислі, торговлі, інституціях кредитових і скарбових.

Не зважаючи на це Польща належить до нечисленних держав, які виказали в цьому році загальну рішучу поправу. Грошевий ринок не зважаючи на двократні пертурбації назагал був корисний. Дальше дир. Маковський накреслив програму діяльности новопереміненої Каси, яка буде централею всіх кас ощадностей на терені чотирьох полудневосхідних воєвідств, побільшить значно свої капітали та дешевим і легким кредитом причиниться до піднесення торговлі і промислу в краю.

Знамениту промову дир. Маковського приняли зібрані гарячими оплесками.

Цифри зі звіту Г. К. О. за минулий рік доказують, що її оборотові капітали були за зол. 43,762.000, ощадностеві вкладки зол. 34,210.000, резервовий фонд 4,500.000 зол., інші фонди 1,600.000 зол. Касовий оборот був зол. 115,693.000 і побільшився на 12,700.000 золотих.

З черги сен. В. Децикевич зложив іменем ревізійної комісії звіт, після чого уділено управі абсолюторію, а дир. Маковському зложено подяку за працю над статутом Ц.М.К.О.

Із зисків за минулий рік переказано 100.000 зол. на резервовий фонд, на доброчинні цілі зол. 38.420 зол., на Ф. О. Н. 15.000 зол., а на ювілейний фонд 50.000 зол.

Вкінці вибрано 30 членів Загальних Зборів з найповажніших кол мужів міста. Згідно з новим статутом у члени ввійде ще 24 осіб вибраних союзом К. К. О. і до 3 членів, вибраних Управою Союзу Міст Малопольщі і Управою Союзу Повітів Річипосполитої Польської. На закінчення дир. Т. К. З. Дунін забрав голос і знаменито накреслюючи майже півстолітню діяльність Г. К. О. висказав побажання, щоб новоперемінена інституція тішилася надалі довірям широких кол суспільности і була пожиточна для держави і краю. [?]

Хто вкрав посольську сорочку?

ДИВНА ПРИГОДА УКРАЇНСЬКОГО ПОСЛА У ТУРЦІ Н. СТРИЄМ.

Варшава, 1. квітня 1939.

Посол **Іларій Тарнавський** має особливе щастя до дивних весело-сумних історій, які привозить з терену та про які говорять згодом довго в кулюарах парляменту.

Недавно писали ми про скаргу посла Тарнавського до міністра пошт у справі дивного перемішання одного любовного листа і метрики в Турці. Цій „веселій" історії присвятила цілі фейлетони незалежна польська преса, а зі сторінок „Діла" передрукували її навіть американські газети, як зразок сумнавих смішинок „старого" краю.

Сьогодні гуділи соймові кулюари від нової „історії", що притрапилась українському послові вчора в цій самій славній Турці. То було так: Посол Тарнавський обідав там учора в ресторані п. Турського й обідаючи завважив якогось типа, що пильно слідкував за його усіма рухами. Нараз задзвонив телефон: хтось просив посла Тарнавського на розмову. Посол підніс слухальце. Говорив якийсь „покривджений", якому буцімто побили вікна і який хоче росказати свої жалі послові. Тому й питає, коли посол їде до Варшави і коли буде йти на дворець. Не підозріваючи ніякого підступу, посол Тарнавський поінформував невідомого інтерльокутора, що за пів години буде на двірці.

За пятнацять хвилин, коли пос. Тарнавський наближався до двірця, підбіг йому назустріч той сам панок, що крутився в ресторані і вирвавши послову теку — почав утікати. Посол за ним наздогін, а тут мов зпід землі виросли два чоловяги і вхопивши пошкодованого за руки, уможливили злодієві втечу та представившись згодом, як поліційні аґенти, ще й „потішали" посла, мовляв, **тека не пропаде і після повороту з Варшави** посол дістане її назад...

Можливо, що пригода українського посла була б доказом сумних відносин і звичаїв, які зачинають декуди закрадатись, колиб не один веселий момент: у вкраденій течці була лише одна сорочка й одно вішало... **КТВ.**

—o—

Дивна історія озера Пульма.

На півночі Волині, в Пулемецькій волости, любомельського повіту, лежить велике озеро Пульмо, довкола якого відбуваються просто містерії, що повинні б зацікавити відповідні чинники.

Величезні розміри озера, пісковий беріг, що добре надається на пляжу, мягкий клімат, чарівна поліська тиша і спокійний для нервів вид, — усе це мусіло притягти увагу ріжних осіб, що шукають нагоди щось на Волині „упромисловити".

— Там можна зробити кокосовий інтерес, — можна було почути розмови, в селян можна купити пісковий беріг по 15 зол. за гектар та влаштувати живець.

І почалася робота в цьому напрямі. Бідні пульмівські селяни-лапітники, що між іншим жили з ловлі риб в озері, то спокушені „величезними" грішми за піски, то залякані, що управа маєтку графа Плятера, забере їм беріг і відріже від озера, або відбере їм і саме озеро, почали заломлюватися: краще, мовляв, узяти щонебудь, ніж стратити все на користь пана. Але заломилися не всі; знайшлися вперті, яких за таку суму, як 15 зол. за гектар годі було купити.

І ось починається другий акт містерії. Новий власник не розпарцельованої частини б. маєтку Плятера раптом заявив селянам, що води озера Пульма — його і що вони не мають права користати з них, хоча це озеро віддала селянам російська влада ще в 1864 р. Проте заскаржених за самочинність пульмівських селян-рибалок суд уневиннив.

Тоді новий власник маєтку пішов іншим шляхом — поробив заходи, щоб загіпотекувати озеро на себе. Довідавшися про це повновласники селян внесли застереження до гіпотечного суду й до земського уряду в Любомлі. Староство в Любомлі стануло по боці селян, признаючи їм належну частину чиншу за води озера. Водна комісія, що зїхала на місце, також само відкинула домагання власника маєтку.

Нарешті справа опинилася в луцькому окружному суді і тут відбувся третій акт містерії: **адвокат, якому селяни доручили обороняти їх інтереси, не зложив у суді їх документів,** і суд через те признав усі права власности на води Пульма власникові маєтку.

А йде не більше-не менше, як **про 463 гектарів вод Пульма, за які селяни с. Пульма заплатили гр. Плятерові** тяжко запрацьованим грошем **і мають акт викупу.**

Треба зазначити, що селяни Пульма — це бідні українські поліщуки. Зовсім ясно, що йде енергійна боротьба, щоб вирвати води озера Пульма та його береги з рук селян для якихось „кокосових" інтересів.

Може б цією справою зацікавилися компетентні чинники? **В.**

—o—



ГЕОРГ БЕНІШ.

Василь і медвідь.

Коли в околиці між Раховом та Ясінею хтось питається за майстром, що міг би зробити добру скрипку, то кожний його пошле на Високу Полонину до Михайла Будая. Та вже віддавна ніхто за цим не питався, а ще більше часу минуло від тої днини, коли він бачив останнього покупця. У малих селах, навіть у тих, що сховались у глибоких лісах, скрізь можна вже дістати дешеву фабричну скрипку, хтоб отже цікавився його незграбними гуслями? А на інших інструментах, що на їх виробі Будай також чудово розумівся, на трембітах і сопілках, людям вже так не залежало як давніше. Хіба не однаково, з якого дерева вони були, як були оздоблені та як чисто й голосно вони грали? За довгих зимових вечорів кожен міг собі й сам таку флояру чи сопілку зробити. Пастухам це вистачить, щоб скликати маржину або подати вістку товаришеві на іншій полонині.

Отож старий Михайло вже більше не спускався зі своєї полонини до покупців у долині. Лише один раз у рік він брав на плечі кіш із гуслями та сопілками й пускався в дорогу до самітних осель на східніх полонинах. Подорож тривала три-чотири тижні, тоді він вертався домів із кількома нужденними грейцарами, шматком вудженого мяса та дещицею борошна кукурудзи й соли. Весною навідувався часами який парубок, купував трембіту, клав на стіл дрібний гріш або дешевий ніж і чимчикував далі. Ці парубки також приходили не з багатих сіл у долині, а з самітних гірських осель, вони більше не платити та й не могли платити.

Та з цього всього годі було прожити і старий Михайло зі своїм малим Василиком напевне вже давно були б померли з голоду, коли б йому не пощастило зберегти з тих добрих часів, коли його гуслі ще гарно продавались у долішніх селах, трохи маєтку: три кози, четверо овець та чималий кусень поля на бараболю. Правда, маєток був не такий великий, щоб можна було лежати на печі й полишити господарювання Господу Богові. Страшні злидні й тяжка праця, майже затяжка для рук одної людини — отсе була доля старого Михайла та його малого Василика.

Василикові було девять літ, його мати померла, коли йому щойно сповнилось шість літ. Батькових добрих часів він уже не заснав, і як тільки його худорляві рученята були всилі щось нести й копати, він мусів помагати, доки сонце стояло на небі. Картопляне поле, від якого залежало їх життя, було положене на узбіччі під високою скелею й вимагало від ранньої весни до пізньої осени цілої сили їх обох, старого й малого. На так невигідно положенім полі й на такім каменястім ґрунті навіть найбідніший селянин із долини не зважився б садити бараболю.

Малий Василик виконував свою працю ввесь рік з такою самою повагою, як його батько. Не було випадку, щоб старий Михайло був змушений підганяти його до праці бійкою. А якби він це й зробив, то бійка мало що означала б для його виснаженого й засушеного тільця. Василик ані не любив ані не боявся батька. Михайлове старе обличчя було велике й кощаве, повне глибоких зморшок, сіре й заросле сивою бородою, й коли бувало Василик зненацька на нього подивиться, то йому здавалось, що бачить перед собою похмуру вапнякову стіну, що нависла над їх полем. Таке тверде, таке невблаганне, таке байдуже воно було, й ніщо в нім не показувало, що людина — це щось особливе, якась річ для себе. Отож Василик не знав нічого про людину. Бо й слова, якими він обмінювався з батьком, не наводили його на думку про людську окремішність. Були бо це лише короткі вигуки підчас праці або невиразний стогін як вислів голоду чи болю — така сама частина цілого невеселого оточення, як свист вітру або мекання кіз та овець.

Надходила весна, і старий Михайло вирядився у свою звичайну дорогу до самітних осель на східніх полонинах. Василик залишився сам і мав для себе багато часу: поле ще лежало під снігом. Праця почнеться там щойно тоді, коли повернеться батько. Василик шкандибав крізь глибокі ліси до поля, сидів по обіді, коли сонце пригрівало дужче, на вільній від снігу лісовій межі, зважувався часами й глибше до лісу, все маючи при собі, вперше у своїм житті, сопілку. Він добував із неї короткі пісеньки, які сам складав і з почуттям щастя безконечно повторяв. Справжніх пісень він грати не вмів, батько не вважав за потрібне його вчити. Він не хотів, щоб Василик жив з його нужденного хліба. Коли підросте, то піде до якого долішнього ґазди за наймита. Тому Василикові, цілком недосвідченому в музиці, кожна нова низка звуків, яка наслідком його зусиль виходила із сопілки, була відкриттям, що наповняло його щастям. (Докінчення буде).

Війна не може нічого виграти,

нічого направити й нічого розвязати.

ВІДПОВІДЬ ПРЕМІЄРА ЧЕМБЕРЛЕНА НА ПРОМОВУ КАНЦЛЕРА ГІТЛЕРА.

В часі дискусії над міжнароднім положенням, що відбулася в понеділок в англійській Палаті Громад, пос. Ґрінвуд від Лейбур Парті заявив, що **порозуміння В. Британії, Франції і Польщі не вистачає, щоб заспокоїти потреби теперішнього положення.** Це порозуміння — це тільки початок дальшого, ширшого договору і Лейбур Парті стоїть на становищі, що премієр повинен зібрати можливо якнайширшу групу, щоб протиставитися аґресії.

НОВА ДОБА В ІСТОРІЇ АНҐЛІЙСЬКОЇ ЗАГРАНИЧНОЇ ПОЛІТИКИ.

Відповідаючи на цю заяву премієр Чемберлен висловив передовсім радість з того приводу, що **між опозицією та урядом витворилася гармонія у справах закордонної політики,** і далі надію, що Палата Громад підтримає його пятницеву заяву, яка відкриває **нову добу в історії анґлійської заграничної політики.** Ця заява зводиться до того, що якби незалежність Польщі була загрожена і Польща стала в її обороні, то Франція й Анґлія прийдуть їй з допомогою.

АНҐЛІЯ НЕ ДУМАЄ ОКРУЖАТИ НІМЕЧЧИНУ.

Що торкається закиду буцімто Анґлія змагає до того, щоб окружити Німеччину, то насправді Анґлія хоче створити порозуміння на випадок, **якби Німеччина намагалася запанувати над світом силою та насиллям.** Тоді Польща не була би єдиною країною, якій загрожувала би небезпека і тому **складена заява відноситься не тільки до Польщі.** Останні події виявили, що **кожна країна,** що сусідує з Німеччиною, **живе в непевности щодо майбутніх намірів Райху.** Якби такий погляд був наслідком непорозуміння і німецький уряд не мав таких задумів, то тоді заключені з того приводу порозуміння ніколи не почали б діяти і **Европа** могла б поступнево вернутися до мира; про непорозуміння можна би згодом забути. Тому підкреслюю — казав премієр Чемберлен — що розмови між англійським урядом та урядами інших держав **не є ніякою загрозою для Німеччини, доки Німеччина буде добрим сусідом.** Посуджувати нас за політику окружения — це просто фантастична думка. Ми ведемо тільки політику самооборони.

ІДЕОЛЬОҐІЧНІ РІЖНИЦІ НЕ ПЕРЕШКОДЖУЮТЬ.

Хоч між Анґлією та Совітами говорив премієр Чемберлен — є ідеольоґічні ріжниці, то у справі, про яку тепер іде, тих ріжниць не можна брати під увагу. **Тепер іде про те, щоб зберегти незалежність усіх держав, яким загрожує агресія.** Тому незалежно від внутрішньої системи витаємо кооперацію з кожною країною, що протиставиться агресії. Вірю — закінчив прмієр Чемберлен — що наша акція, яка щойно почалася і ще далеко не **закінчена, виявиться зворотною точкою не в напрямі війни,** яка нічого не може виграти, нічого направити і нічого розвязати, **але в напрямі більш здорової ери, в якій розум запанує над силою а погрози уступлять перед спокійними і відповідно представленими арґументами.**

*

ЗАЯВА МІНІСТРА ГАЛІФАКСА В ПАЛАТІ ЛЬОРДІВ.

У цій самій справі й у цьому самому напрямі склав заяву у Палаті Льордів міністер закордонних справ льорд Галіфакс.

МІНІСТЕРСТВО ВОЄННОГО ЗАСОБЛЕННЯ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Премієр Чемберлен заявив у Палаті Громад, що уряд розглядає тепер справу створення спеціяльного міністерства воєнного засоблення.

Перед вибором президента Франції.

„ЗАХИСТ, ДЕ ВСІ ФРАНЦУЗИ МОЖУТЬ СТРІНУТИСЯ І ЗЄДИНИТИСЯ".

У французькій місцевости Монтелімар відбулося торжественне відслонення памятника бувшого президента Франції Любета. В часі бенкету, який з тієї нагоди уладжено на честь президента Лебрена, премієр Даляділє виголосив промову, в якій між іншим пригадав слова, що їх сказав анґлійський король Едвард VII. у 1903-ому році.

„Наше бажання — щоб ми йшли разом на шляху цивілізації і мира".

Ці слова — сказав премієр Даляділє — не втратили нічого зі свого значіння і вартости. Закінчуючи свою промову Даляділє підніс тоаст на здоровля президента Лебрена кажучи: „Хочу, щоб до мого тосту приєдналися всі французи, бо всі вони знають, що Франція хоче миру, мира у свободі і гідности... **Як будемо сильні, не матимемо війни.** Я байдужий на похвали, критику акцентую тільки тоді, коли вона може поправити оборону краю".

Президент Лебрен у своїй промові накликував до обєднання народу довкола уряду, щоб зберегти національну безпеку і закріпити світовий мир.

„Влада — ствердив президент Лебрен — повинна стояти понад партійними спорами. На випадок національної кризи вона повинна бути захистом, де „всі французи можуть стрінутися і зєдинитися".

ПРЕЗИДЕНТ ЛЕБРЕН ЗНОВУ КАНДИДУЄ НА ПРЕЗИДЕНТА ФРАНЦІЇ.

Теперішній президент Франції Лебрен заявив заздалегідь, що він не буде кандидувати на президента держави. Не помагали ніякі переконування тих політичних кол, що хотіли би бачити Лебрена далі на становищі президента. Зміна в рішенні президента Лебрена зайшла на згаданому вгорі святі відслонення памятника президента Любета у Монтелімар. Там премієр Даляділє в часі бенкету уладженого на честь президента Лебрена виголосив промову, **що президент Лебрен є висловником національної едности Франції.** Під впливом тієї промови президент Лебрен дав півофіційно пізнати, що в таких умовинах він знову прийме вибір.

Супроти того, справа виборів президента, що мають відбутися у вівторок, основно змінилася. У звязку з тим дотеперішні кандидати — як зачувати з парляментарних кол — віцепрезидент сенату Роаен, міністр скарбу і фльоти посол Пієтрі та міністр хліборобства радикальний сенатор Кейль стягнуть свої кандидатури. Залишаться мабуть тільки кандидати б. президент палати послів Буіссон і б. міністр здоровля сенатор Ґодард. На думку парляментарних кол вони оба разом можуть здобути яких 100—250 голосів. Якби у положенні не прийшла якась несподівана зміна, з чим у французьких відносинах треба до останньої хвилини рахуватися, то президент Лебрен міг би вже у першому голосуванні здобути 550 голосів на загальне число 900 учасників Наіонального Зібрання.

Арґументом, що склонив президента Лебрена знову кандидувати, була ситуаія, що на випадок його відмови ні один кандидат на президента держави не був би дістав відразу потрібної більшости голосів і Національне Зібрання готово було довго тягнутись, а в теперішній міжнародній політичній ситуації найважніше на думку французького уряду та широких політичних кол, щоб вибори президента держави виявили якнайбільшу більшість, що дала би належний авторитет новообраному президентові.

В Німеччині введуть прогібіцію?

У „Нюз Кронікл" появилася вістка, що німецька влада потайки приготовляється до того, щоб ввести у краю проґібіцію. Фабрики горілки дістали наказ спинити продукцію — вони могтимуть випродати лише вже готові припаси. Залежно від того, як громадянство зареагує на заборону горівок, введуть також заборону продукції **пива.**

ЗАЯВА ЧЕМБЕРЛЕНА МАЄ ЗНАЧІННЯ І ДЛЯ ПІВНІЧНОЇ ЕВРОПИ.

ГЕЛЬСІНКИ. ПАТ. Хоча фінські часописи не зайняли ще становища супроти заяви Чемберлена, можна зробити висновок, що фінська опінія переконана, що заява введе мирний настрій і має велике значіння також для північної частини Европи.

СТРАЙК ВУГЛЕВИХ РОБІТНИКВ У ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

НЮ-ЙОРК. ПАТ. Тому, що виринули труднощі у переговорах у справі нової збірної умови в гірництві, в понеділок покинуло працю понад 300 тисяч гірників у цілих Злучених Державах. Як обраховують, страйк унерухомив три четвертини вуглевого промислу.

—о—

НІМЕЧЧИНА ЗАБЕРЕ ЧАСТИНУ ВІЙСЬКА.

БЕРЛІН. ПАТ. Урядово повідомляють, що „по установленні порядку і безпеки" у протектораті Чехії і Моравії канцлер Гітлер видав розпорядок, щоб частина стаціонованого там війська вернулася до місця постійного постою.

—о—

ГРОМАДСЬКІ ВИБОРИ В БОЛГАРІЇ.

СОФІЯ. ПАТ. В неділю відбулися в департаментах Врнца і Бурґас доповняльні громадські вибори, які пройшли спокійно. Більшість вибраних кандидатів належить до проурядової партії.

ГОЛЯНДІЯ ЗБРОЇТЬСЯ.

ГАГА. ПАТ. Голяндське міністерство національної оборони замовило у заведеннях „Фоккера" в Амстердамі 31 двомоторових водолітаків-бомбовозів.

—оо—

КАНЦЛЕР ГІТЛЕР НА ПРОГУЛЬЦІ.

БЕРЛІН. ПАТ. Канцлер Гітлер, що відбуває прогульку на кораблі „Роберт Лей", вернеться до Гамбурґа у вівторок ранком. З Гамбурґа канцлер відїде до Берліна, звідки по короткому побуті виїде до Берхтесґаден.

В АНГЛІЇ ЗАСУДИЛИ ТЕРОРИСТІВ.

ЛЬОНДОН. ПАТ. Засудили 7 осіб, обвинувачених за бомбові атентати та переховування вибухових і запальних матеріялів. Одного ірляндця засудили на 10 літ важкої вязниці, трьох інших на 8, 5 і 4 роки важкої вязниці, двох неповнолітних засудили на 3 роки заведення для поправи, одного обвинуваченого на 18 місяців вязниці.

351 ОСІБ УТРАТИЛО НІМЕЦЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО.

БЕРЛІН, ПАТ. Найновіше число урядового денника Райху подає спис 351 осіб, здебільша жидів, яким відібрали німецьке громадянство.

—о—

ПРЕМІЄР ПІЄРЛЬОТ ПОДАСТЬСЯ ДО ДИМІСІЇ

БРЮССЕЛЬ, 3. IV. ПАТ. Згідно зі звичаєм премієр Пієрльот складе завтра у звязку з виборами на руки короля димісію свого кабінету.

—о—

ІТАЛІЯ НЕ БУДЕ ДОВГО ЧЕКАТИ.

РИМ, ПАТ. Вірджініо Гайда, полемізуючи на сторінках „Джіонарнале д'Італія" з французькою пресою, пише, що останні слова Мусолінія, які заповідали, що Італія буде чекати, зовсім не значать, що Італія зрезиґнувала зі своїх вимог супроти Франції. Вижидання Італії не буде безречинцеве, навпаки може бути дуже коротке. Кожен день — пише Ґайда — наближає нас до речинця, в якому час вижидання скінчиться.

СМЕРТНІ ПРИСУДИ НА АРАБІВ.

ЄРУСАЛИМ, ПАТ. Військовий суд у Гаіфі засудив двох арабів, що походять з Наблюсу на досмертну вязницю. Одночасно головний командант анґлійського війська в Палестині затвердив видані на двох арабів присуди смерти.

Устійнили карпатоукраїнсько-словацький кордон.

БУДАПЕШТ. ПАТ. Урядово повідомляють: Мадярсько - словацька комісія для устійнення кордону відбула в понеділок в полудне засідання, на якому прийшло до порозуміння щодо подробиць у новій граничній словацько-карпатоукраїнській лінії. При цій нагоді списано протокол, який обі сторони підпишуть 4-го ц. м. Нову границю обсадять ще перед Великоднем.

Українські „осяги" і скарги п. Бурмистенка.

„Ізвестія" в 23. III. подали промову Бурмистенка, який між іншими осягами „щасливої і вільної" України зазначує таке: „З вузів України випущено в минулім році 18.863 особи, з того 53% українців. З технік випущено 30.000, з них 76% українців... За минулий рік звільнено з роботи 432 секретарів парткомів і 490 парторгів початкових партійних організацій, бо вони не могли собі дати ради з роботою. Це значить, що деякі райкоми і горкоми не хочуть занятися терпеливо з молодими вибраними наново партійними робітниками і зле помагають їм у їхній праці. В багатьох партійних організаціях України є люди, які надто повільно перебудовують пропаґандистичну акцію..." (Офінор).

ВИВЕЗЛИ КІСТЯК ЯРОЛАВА МУДРОГО.

Ми вже подавали, що большевики отворили домовину князя Ярослава Мудрого і його жінки Анни. Тепер большевики перевезли їх кістяки до етнографічного музею в Москві.

УКРАЇНСЬКИЙ ПРАВОПИС.

Большевицькі „Вісти" подають, що державна правописна комісія викінчує остаточно редаґування проекту нового українського правопису.

Протектор їде до Праги.

ФОРМАЛЬНО ПРОГОЛОСЯТЬ КОНСТИТУЦІЮ.

ПРАГА. ПАТ. Урядово повідомляють, що протектор Райху для Чехії і Моравії міністер фон **Нойрат** приїде до Праги 5-го ц. м. З нагоди приїзду мін. фон Нойрата відбудеться у Празі велика ревія німецького війська.

Недовго після приїзду до Праги мін. фон Нойрата мають формально проголосити конституцію протекторату. Досі підставою нового ладу Чехії і Моравії під суверенністю Райху є проклямація канцлера Гітлера, що її проголосив з замку на Градчині мін. фон Нойрат 16-го березня ц. р.

Словаччина -- одноціла держава.

В неділю вечором словацький міністр закордонних справ Дюрчанський виголосив через радіо промову, в якій між іншим підкреслив, що словаки по великих трудношах і муках здобули остаточно незалежність. Міністр Дюрчанський заявив, що словацький нарід здає собі справу з того, **що багато лекше творити державу, ніж її втримати**. „Наші змагання — говорив міністр — розвиватимуться виключно в напрямі оборони нашої території і нашої незалежности і в напрямі втримання добрих взаємин із усіми сусідніми народами.

Міністр Дюрчанський заявив, **що підставою словацької політики буде тісна співпраця з німецьким Райхом** та що Словаччина намагатиметься втримувати добрі взаємини з Польщею та Мадярщиною, хоча для того, щоб зберегти мир і стабілізацію відносин у середній Европі Словаччина мусіла принести в жертву розмірно велику кількість своєї людности й території.

Вкінці міністр Дюрчанський ствердив, що **тепер Словаччина під національним оглядом — одноціла держава**. Число національних меншин, що живуть у Словаччині, невелике, та все-ж словацький уряд рішений признати іншим національним групам усі права потрібні їм до розвитку її національного життя.

Литва наладнує свої справи.

ДЕКЛЯРАЦІЯ ЛИТОВСЬКОГО УРЯДУ.

КОВНО, ПАТ. Новий литовський уряд має скласти програмову декларацію на засіданні сойму 5-го квітня ц. р.

ЛИТОВСЬКИЙ ПОСОЛ У РИЗІ УСТУПИВ.

КОВНО, ПАТ. Дотеперішній литовський посол у Ризі Бізавскас поїхав до Латвії, щоб доручити президентові латвійської республіки свої відкличні документи.

ЛИТВА ПЕРЕДАЄ КЛАЙПЕДСЬКИЙ КРАЙ.

Предсідником литовської делеґації до переговорів у справі вільної смуги у клайпедській пристані, яку передбачує німецько-литовський договір з 22-го березня, литовці призначили віцеміністра комунікації інж. Янкевічіюса. Предсідником литовської делеґації до переговорів у фінансових та господарських справах звязаних з переходом клайпедського краю до Райху, став директор економічного департаменту литовського міністерства закордонних справ **Норкайтіс**. Досі Норкайтіс виконував обовязки литовського комісаря у клайпедськім краю для передачі литовських урядів німецькій владі. Тепер цим комісарем став останній ґубернатор клайпедського краю Ґайліос.

Японсько-китайська війна.

ЯПОНЦІ ЗАЙНЯЛИ МІСТО КАОЯН.

ТОКІО, ПАТ. Японське військо зайняло місто Каоян, що лежить у віддалі 51 км. на південний захід від міста Нанчан. Внаслідок захоплення того міста втратили звязок китайські відділи, що оперують в області озер Поянг і Тунгтінг.

ПОРАЗКА КИТАЙЦІВ.

ТОКІО, ПАТ. Аґенція Домеї повідомляє, що у висліді акції з метою очистити північну частину провінції Анцеї китайці втратили 3.500 вбитих, 100 полонених, 20 гармат, 4 важкі, 21 легких і 500 ручних скорострілів. Двацятьтисячний китайський відділ під проводом ґен. Ю-Гсю-Чуна пішов у розсипку.

НАКЛИКАЄ ДО МИРА МІЖ ЯПОНІЄЮ І КИТАЄМ.

Ван-Чін-Вей, б. заступник предсідника Куомінтану, виступив з новою відозвою в користь мира між Китаєм і Японією. Оту відозву проголосили в Гон-кон в минулу пятницю.

Ван-Чін-Вей виступає у відозві проти відмови Чан-Кай-Шека навязати переговори та заявляє, що Китай і Японія будуть незабаром зовсім знищені, якщо воєнні операції триватимуть дальше.

Новий турецький уряд.

АНКАРА. ПАТ. В понеділок почало працю нововибране національне зібрання. Після уконституовання президії зібрання вибрало наново президентом республіки Ісмета Іноню, який дістав усі 413 голосів учасників національного зібрання.

Безпосередньо після нового вибору президента кабінет, згідно з вимогою конституції, подався до димісії. Новий кабінет, у проводі якого станув д-р Рефік Сайдам, складається з дотеперішніх міністрів і крім цього створено два нові міністерства — комунікації і торгівлі.

ВІНЦЕНТИ ВІТОС У ВЯЗНИЦІ.

В понеділок зголосився до прокураторії Окружного Суду в Кракові Вінценти Вітос, якого посадили у вязниці в Кракові.

ДЕКЛЯРУВАЛИ ВЖЕ 135 МІЛІОНІВ ЗОЛОТИХ

ВАРШАВА. ПАТ. Сума, яку польське громадянство задеклярувало на закуп позички протилетунської оборони дійшла до 22-ої години 3-го квітня до висоти 135 міліонів золотих.

СЕРБО-ХОРВАТСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ.

ЗАГРЕБ. ПАТ. Премієр Цветковіч відбув у понеділок довшу розмову з хорватським провідником д-ром Мачеком. Розмова відбулася у приязній атмосфері і продовжатиметься у вівторок.

МІНІСТР БЕК У ЛЬОНДОНІ.

Польський міністр закордонних справ Й. Бек приїхав до Льондону в понеділок в год. 4.35. На двірці привитав його міністр закордонних справ Галіфакс, після того привитали його представники польських станиць. Перша розмова мін. Бека з льордом Галіфаксом визначена на одинацяту годину у вівторок у міністерстві закордонних справ.

ФРАНКОФІЛЬСЬКА МАНІФЕСТАЦІЯ ІТАЛІЙСЬКИХ ЕМІҐРАНТІВ.

ПАРИЖ. АТЕ. Коло 1.000 італійців узяло участь у маніфестації, що її уладив франко-італійський комітет. Метою маніфестації було підкреслити симпатію італійських еміґрантів до Франції.

По широкому світі.

Між Пекіном і Нанкіном по більше, як дволітній перерві, завели знову залізничу комунікацію здовж шляху Тієнтсін—Пуков.

Англійський посол Ньютон виїхав із Праги.

Водолітак „Еінкі Кліпер" причалив на марсейському летунському майдані Маріньян. Його привитали представники французької влади, консуль Злучених Держав та американська кольонія.

Французький міністр летунства Ґі ля Шамбр відлетів у понеділок пополудні до Льондону в товаристві цивільних та військових знавців.

Засідання італійського сенату скличуть на понеділок 17-го квітня.

Першого секретаря американської амбасади в Парижі Матю іменували представником Злучених Держав у Бурґос. Тимчасовим представником еспанського національного уряду у Злучених Державах став Хуан Франціско де Карденаза.

Англійський торговельний представник Гадсон по дорозі з Совітів через Фінляндію вступить до Швеції.

Голяндська королева Вільгельміна прибуде 23-го травня ц. р. з офіційною візитою до Бельгії, де побуде до 26-го травня.

Шеф англійського генерального штабу ґен. Горт вернувся з Парижа до Льондону.

ЗАСТРІЛИЛИ БАНДИТІВ.

БУКАРЕШТ. ПАТ. У південній Добруджі жандарми застрілили двох бандитів, які намагалися втекти підчас того, як їх ескортували з сільського арешту до окружного суду. Бандити Костоф і Димітроф напали вночі 17-го лютого на громадський уряд у Сабля, вбили касієра та забрали з каси готівку.

Сторінка без політики.

Клюб королів закритий.

У південно-західній частині Льондону засклали т. зв. „княжий клюб", найаристократичніший клюб в Англії. До нього належали чотири королі: Едвард VII., Юрій V., Едвард VIII. і Юрій VI. Вони тут грали в теніс, у карти та інші товариські гри. Велика палата, де він знаходився, щезне з лиця землі, а на її місці збудують великий дім з приватними мешканнями. Члени клюбу не святкували того сумного дня, коли мусіли з ним розстатися, тільки з англійською діловитістю подали один одному руки і мовчки вийшли. Господар клюбу адмірал Томлін обійшов востаннє всі кімнати і сказав меланхолійно: „Так пропало одно з найбільше захисних місць у Льондоні". Назва „клюбу князів" не мала нічого спільного зі становищем його членів, тільки пішла від прізвища братів Прінц, які у 1835 році незвичайно поширили моду теніса в Льондоні.

—o—

Практичні звичаї.

У Парижі власники авт чи шофери, коли хочуть їх залишити на вулиці, не мусять шукати спеціяльних місць, як нпр. в Америці, а зупиняються з ними перед найближчими домами в паристі дні з числами домів паристими і перед непаристими в непаристі. Таким робом власники домів чи мешканці якихось вулиць не мусять журитися, що мають перед собою вічний ярмарок авт.

У Льондоні стоять скрізь червоні будки з телефонами, на вулицях, навіть у парках, так, що ви можете в них розмовляти свобідно.

У Голяндії поруч поштових скриньок стоять автомати з марками. Кілько разів ми носимо в кишені написаний лист кілька днів, бо не маємо нагоди зайти за маркою до „трафіки".

У Москві в підземельній залізниці є окремі вагони для дітей.

У швайцарських готелях гості дістають листки, на яких мають виписати дані про себе до кімнати, а не як в інших краях при вході до готелю у портієра.

У паризьких каварнях гість дістає тарілочки з видрукованою ціною того, що замовив.

У давній російській імперії (може це залишилось і тепер) доми по містах мали ліхтарні, що освічували їх числа. Відомо, що навіть у найбільше освітлених столицях уночі нераз не можна доглянути числа дому.

В Англії поїзди підїжджають до стації так, що з залізничого двірця входимо до вагону по рівному, бо сходи до вагонів сховані під плятформою; до вагону не треба дряпатись угору як у наших краях.

Крадені твори еспанського мистецтва.

У французькому місті Перпініян арештовано чотирьох еспанців і одну еспанку, за якими поліція стежила вже від кількох днів. В них найдено два образи славного мистця Ґрека. На образах були посвідки директора державного музею в Прадо. Арештовані заявили, що вони вкрали образи із льохів музею. Вартість обох образів кілька мільйонів франків. Не виключене, що злодії говорять неправду і що хтось украв ці речі при перевозі ріжних творів мистецтва з Еспанії до Женеви.

—o—

Американські міліонери.

Американський скарбовий уряд оголосив звіт, з якого виходить, що у Злучених Державах є 56.096, які платить річно податок від міліона і більше доходу. За десять останніх років число міліардерів у Злучених Державах сильно зменшилося, бо ще в 1929 році було таких, що зголосили понад міліон доходу — 513. Тепер тільки 104 признались до 750 тисяч долярів, 29 до півтора міліона і тільки 5 подало свій дохід на 2 міліони. Дванацять осіб заробило від 2—3, один 4, а один понад 5 міліонів.

Чи люди давніше жили довше?

Англійський археольоґ Леонард Вулей на основі новововідкритих документів старовини прийшов до погляду, що погляд ріжних учених про довге життя давніх людей полягає на непорозумінні. Королі у старих хроніках королі і ріжні визначні люди часто залишали свої імена синам і внукам. З того хронікарі робили висновок, що та сама особа панувала вдвоє або втроє довше, ніж у дійсности. Можливе, що ту саму помилку робили теж історики, що до біблійних осіб.

—

Життя Волеса на екрані.

Хто не знає романів Едґара Воллеса? Тільки ті, що не читають добрих кримінальних історій. Сам їх автор вів життя кримінальника. Він друкував нераз по 3—4 повісти місячно. Відомий дотеп про його поспішну працю. Коли раз хтось покликав його до телефону, його льокай відповів: „Пан дуже занятий". — Що робить? — Почав нову повість. — То нічого; я почекаю при телефоні.

Багато повістей Воллеса перероблених уже на фільми. Тепер його сестрінка Маргарита Лейн рішила зробити сценарій з його життєпису. Головну ролю гратимуть три актори, подібні один до одного, кожний з іншої доби, відповідно до віку письменника.

—o—

218 МОВ І 800 ГОВОРІВ.

Південно-африканський Союз може похвалитись, що на його території знаходиться якнайбільша кількість людей, що говорять ріжними мовами. На недавньому Евхаристичному Конгресі в Капштадті підрахували, що у тому союзі розмовляють 218 мовами; у такій кількости мов друкують для Союзу біблії. Крім цих 218 головних мов є там іще 800 говорів. Зваживши, що все населення має 8 міліонів, то одною мовою говорить пересічно 40 тисяч мешканців. Дрібні муринські племена говорять ріжними мовами.

—o—

Обсерваторію у Ґрініч перенесуть.

Англійські астрономи, що працюють в обсерваторії у Ґрініч нарікають на занадто яскраве світло, яке бє від Льондону. З огляду на те, що більшість знимок треба робити вночі, вони осліплені великими ліхтарнями і неоновими реклямами не можуть спокійно працювати. Директор обсерваторії висунув проект, щоб її перенести десь у глиб англійської провінції, далекої від великоміського руху.

—o—

ІСТОРИЧНА ПАРАСОЛЯ.

Одним із найбільш популярних предметів у світі стала тепер парасоля англійського премієра Чемберлена, на тему якої кружляють ріжні дотепи у сатиричних журналах. Цікаво, що Чемберлен не розстається зі своєю парасолею вже сорок років, бо дістав її колись як дарунок від своєї жінки. З парасолі досі залишилися тільки ручка, бо верх і дроти доводилося вже нераз змінити.

ГУМОР.

ЩО ВАРТІ ЛИСТИ.

Славний автор „Книги Джунґлів" Редіярд Кіплінґ обурився раз, коли шофер міського автобуса, вдарив із цілою силою в одне дерево, яке письменник дуже любив, перед своїм домом. Кіплінґ сів і написав кілька гострих слів до власника автобуса, що був у тому предміському містечку власником малого ресторану. Власник діставши лист, поклав його на столі свого ресторану. Один гість заплатив йому за цей лист 10 шилінґів. Не діставши відповіді, Кіплінґ на другий день написав іще другий лист. На другий день знайшовся новий покупець на цей другий лист і заплатив за нього фунта. Кіплінґ знову не дістав ніякої відповіді і лютий пішов до власника автобуса: „Чому ви мені не відповідаєте?" „Бо я чекав іще на ваші нові листи... Я за них дістаю більше грошей, ніж заробляю своїм автобусом!"

ПОМСТА ГРЕЦЬКОГО ФІЛЬОСОФА.

Відомий грецький фільософ Протаґор видав свою доньку за свого завзятого ворога. Атенці не могли вийти з дива, як такий мудрець не мав впливу на свою доньку і спитали його чим це пояснити...

— Це проста річ. Я знайшов найсолодшу помсту. Сама доля прийшла мені на поміч, бо моя донька це одна з найгірших, нестерпних жінок!

З викладової салі.

Дня 29. березня 1939. р. відбувся в салі „Української Бесіди“ черговий виклад із серії викладів Наук Т-ва ім. П. Могили п. н. „Українська літературна мова Закарпаття“. Виклад попередив коротким вступним словом голова Т-ва д-р Д. Лукіянович, відмічуючи, що цим викладом закінчує Т-во Наук. викладів ім. Могили другий зимовий триместр.

Виклад про мову Закарпаття мав проф. В. Сімович, який виголосив його, як усе, приступно, популярно, хоч глибоко науково, тільки ж соромно було за публіку так мало було слухачів. Зміст доповіді такий: Значіння Закарпаття серед усіх інших українських земель дуже важне багатьома сторонами. Та одне з найважніших є його мова, що в системі усієї української мови має першорядну вагу. Через збереження у своїх говорах старовинних рис, архаїзмів, головно фонетичних, виходить значіння Закарпаття вже поза зацікавлення самих українців, входить у сферу всіх словянських мов, а то й у діляники порівняльного мовознавства. Тому мова Закарпаття притягла увагу чужинних дослідників: чеських, німецьких, польських, норвезьких, мадярських (Добровський, Брох, Бонкало, Цамбель, Курашкевич), українських: Верхратський, Гнатюк і передусім — Ів. Панкевич.

За ввесь час свого історичного життя Закарпаття в ділянці мови жило тим самим життям, що й усі інші етнографічні українські землі.

Письменницька мова Закарпаття поділяється у своєму розвою, як скрізь, на три доби: від XIV—XVI. ст, від XVI—XX. ст. і нова доба. Найстарша від XIV. ст., коли письменською мовою тут була церковно-словянська мова, з додатком болгаризмів і румунізмів. Зразок такої мови є „Ужгородський Октоїх“ із XIV. століття, опрацьований професором д-ром Олександром Колессою в записках Наук. Т-ва ім. Шевченка. Памяток із елементами української, нар. мови з того часу не вдалося відшукати.

В пізнішому розвитку те, що доторкнуло українських земель у Польщі (XV—XVI. ст.), не минуло й Закарпаття. Тодішні діячі на Закарпатті перебрали як літературну мову — мішанину з ріжних елементів і цею мовою пишуть до XIX. століття з тим, що до польських, чи латинських слів тут прийшли ще мадярські чи словацькі. У свідомости письменників залишилося переконання, що писати треба словеноруською мовою. Правда, є випадки, де підставою є таки українська, народня мова з доміщкою польських слів чи форм нпр. вірш про облогу Відня з 17. століт., або рукописна повість про Олександра Македонського, як показують ріжні списки цієї повісти з Закарпаття. Народня мова сильно вдирається в т. зв. учительні Євангелія (нпр. у славне учит. Євангеліє з села Нагова, з пограниччя словацько-українського, видане проф. Петровим) і виданий за часів Марії Тереси т. зв. „урбарій“, де списані обовязки селян супроти панів. Але переконання, що мовою книжок повинна були словено-руська, видно ще з граматики Михайла Лучкая (1836), який уважав, що єдина мова, яка зберегла словянськість, це карпаторуська. А що російська мова у свойому складі має багато церковно-словянських слів а то й форм, то закарпатяни 19. ст. (Добрянський) почали вводити і російські елементи, а деякі таки писали по російськи (Іван Раковський), хоч тією мовою не говорили. Кожний новий письменник 19. ст. вносив у літературну мову елементи свого говору, а редактори її виправляли на російський лад. До війни не можна говорити про відродження на основі народньої мови, хоч і були етнографічні збірки (Врабель, Стрипський Жаткович). В 1918 році Празька Академія Наук сконстатувала, що мовою Закарпаття є у своїй основі мова українська. Треба було тоді подбати для тієї мови за відповідний правопис. Його приспособив до закарпатських відносин Ів. Панкевич, кладучи в основу т. зв. етимольогічний правопис у своїй граматиці (1922 р.). Але чехи привикли до російського напрямку, а навіть витворили погляд про т. зв. „тутешнізм“ мови закарпатян і від тоді змагаються на Закарпатті три напрямки: московський (не в розумінні політичному, а більше культурно-духовому, молодь нпр. мукачівської гімназії вивчала російську мову) український і „тутешницький“, а все це спричинило величезний хаос у мовній справі. Нарешті перемагає стихія народня. Нова інтелігенція перебрала українську літературну мову. Говори Закарпаття — це продовження говорів із північного боку Карпат: лемківських, бойківських, гуцульських, із великою кількістю архаїзмів у середній частині країни.

Закарпаття переходить ті самі зміни щодо літературної мови, що інші українські, етнографічні землі і до того самого змагає.

Й. Шемлей.

Організаційні збори Воєвідського Комітету протилетунської оборони.

ЛЬВІВ, ПАТ. У репрезентаційній салі львівського воєвідського уряду відбулися в понеділок організаційні збори воєвідського комітету протилетунської оборони. На салі були приявні представники всіх суспільних верств, політичних груп та організацій.

Збори відкрив в імени уряду воєвода Білик та покликав на предсідника єпископа Базяка, що запросив до президії президента міста Остоовського та ген. Цулявфа. Опісля промовив директор залізничої округи Гроссер, як воєвідський комісар позички протилетунської оборони; він зясував вагу згаданої позички.

Збори рішили видати заклик до громадянства, щоб воно субскрибувало якнайбільші квоти на позичку.

Наївність -- безсмертна.

Людська наївність безсмертна й не має меж. Наївні є — як каже поліційна хроніка і кримінальні звіти — люди на найріжнородніших щаблях суспільної єрархії.

Займімся сьогодні т. зв. наївними щадчиками, специялістами від панчіх і столових ніг, то переконаємося з яких вони найріжнородніших суспільних верств рекрутуються. Візьмім лиш під увагу Львів за минулі два роки. Отже йдучи хронольогічно, відома була у Львові справа адвоката, який переховував 50 тисяч золотих у готівці в столовій нозі. Схов підглянула служниця, украла гроші і поліції вдалося щойно по важких трудах відібрати частину готівки. Пів року не було того роду крадежей. Мабуть люди скористали зі сумного досвіду пана меценаса.

Відтак прийшла крадіж захованих у кредензі, в коробках від консерви 51 тисяч зол., що їх один відомий купець дістав за продаж камяниці. І в тому випадку злодієм була служниця. 50 тисяч вона скрила під суконку, решту грошей роздавала пригорщами своїм знайомим. Не зважаючи на те, що її арештували вже по 7 годинах, приблизно 10 тисяч золотих поліція не вспіла вже відобрати.

Минулої осени „славний“ був третій випадок. Торговець овочами переховував більш, як 2 тисячі зол у пивниці, у старій, долгиневській бочці. Малолітні хлопчиська посиль-ки, які прийшли до тієї камяниці за відпадками, доглянули сховок і вкрали гроші. По двох тисячах не стало навіть і сліду.

Перед кільканацяти днями трапилася того роду крадіж у Городецькій дільниці. Цим разом один купець, який не мав довіря до фінансових установ, сховав 2.100 зол. до печі, думаючи, що нікому не прийде на думку шукати там грошей. Одначе служниця була проворніша від свого пана, украла гроші і втекла.

А кілько подібних подій пошкоджвані зовсім не зголосили поліції, соромлячися своєї власної наївности й дурноти. Бодай удвоє стільки крадежей того роду трапилося у Львові за той час, бо людська наївність безсмертна і наївних скрізь повно.

Якіж слід зробити з цього висновки? Наївний був би той, хто прийшов би до висновку, що взагалі не треба щадити. Навпаки, ощадність конечна, але ощадність мудра й доцільна. Тільки той мудро щадить, кому капіталів не вкраде злодій, не знищить вогонь, не забере вода.

А саме таким певним грошем є капітал, зложений у Комунальній Касі Ощадности міста Львова та в її відділах при вул. ген. Токажевського-Карашевича 64, Гетьмана Жовківського 75 і Личаківській 55.

Хто там щадить, той завжди заробить, ніколи не стратить і не осмішиться. 712

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Четвер, 4. квітня 1889.

УКРАЇНСЬКИЙ ПРАВНИЧИЙ ЧАСОПИС.

У передовій читаємо:

„Нині появилося перше число першого фахового часопису наших руських юристів „Часопись Правнича“. Це не тільки перший юридичний, але взагалі перший строго науковий часопис у Русинів і тому цей факт має більше значіння в історії наших наукових змагань. Наші юристи беруться перші за поважний фаховий труд на рідній мові і консолідуються при тім труді коло наукового часопису, що відтак має стати дзеркалом розвитку їх фахової науки, мірилом їх поступу у плеканні тієї науки на рідному ґрунті. Цей факт має безперечно загальне всенародне значіння“.

ПІОНІРИ.

В селі Облазниці коло Журавна кільканацять господарів за порадою о. Підлісецького відкрили цього тижня крамницю. Ця крамниця побирає товари з „Народньої Торговлі“ у Стрию.

ЗЕМЛЕТРУС У ГРЕЦІЇ.

Атени, 4. квітня. Вчора був тут сильний землетрус. У місті настав великий переполох.

НОВИНКИ

5 КВІТЕНЬ	СЕРЕДА Ст. ст. 23. березня 1939. Нікона, Лідії. Лат. Вінкентія. Сонце: схід — 4.53, захід — 18.01. Місяць: схід — 20.36, захід — 5.34.

Завтра: 6. квітня. Четвер.
Ст. ст. 24. березня 1939.
Великий Четвер. Захарія.
Лат. Великий Четвер. Келестина.
Сонце: схід — 4.51, захід — 18.03.
Місяць: схід — 21.45, захід — 6.30.

—o—

— **Звичайні Річні Загальні Збори Коол. „Спільний Промисл“** відбудуться 4. квітня 1939 р. (вівторок) в год. 17. (5. попол.) у власному будинку при **вул. Жовківській 188** зі звичайним порядком нарад. 75

— **Управа Українського Т-ва допомоги емігрантам з України в Ченстохові** просить ласкаво складати датки на писанку для бідних дітей еміґрантів з України, яку Управа задумала удаштувати з річним звичаєм Великодних Свят, щоб тутешнім українським дітям дати змогу по своєрідному святкувати на чужині свято Воскресення Христового. Ласкаві датки на писанку просимо слати на адресу Т-ва в Ченстохові, вул. Сьльонска 22, за які Управа згори щиро дякує та шле побажання Веселих Свят.

— **За „українізацію прізвищ“** засудив станиславівський окружний суд на виїздній сесії у Калуші о. Бемка на 10 місяців вязниці і Шкварка на 8, оо. Гункевича і Собевка на 3 роки. О. Собчакові припинено кару на 3 роки.

— **Львівська хроніка.** Д. Ярчевський і Фещур вибралися на прогульку мотоциклем; в тому, що були підхмелені, віхали на бар ру мосту та поважно побилися. — урядовець Галицької Каси Ощадности сада помер на серцевий удар. — 25-літня лена Пеньондз, касієрка фотопластікону, йшла в суботу вечором і пропала без вістки.

— **За намагання отроїти** арештовано ніну Хвасторж з Ярослава. Після слідства пущено її на волю і небавом мала вона ста нути перед судом. Тимчасом повідомлено поліцію, що Антоніна Хвасторж у міжчасі намагалася отроїти ще одну особу, тому її вдруге но арештували.

— **Сушив стрільний порох на кухні** літній Ю. Хроменко з Радимна найшов більшу кількість набоїв зі світової війни

з них порох до горшка та поставив його на розпалену кухню, щоб осушити. 2 літри пороху вибухли — Хоменко важко попарений, у безнадійнім стані. Ціла обстановка дому знищена.

— **Відсиджував кару як заступник.** Олександер Хробатин з Хлібівки, пов. Станиславів погодився відсидіти 1 тиждень арешту за свого знайомого Онуфрія Дереньку та дістав за те 55 золотих. Коли він уже сидів пятий день, ціла „трансакція" виявилася; обох засуджено по 2 місяці вязниці.

— **Апеляційний присуд на б. старосту Робакевича.** Апеляційний суд у Вильні затвердив судовий присуд І. інстанції, яким засуджено б. старосту Робакевича на 4 роки вязниці і відібрано йому права на 5 літ за дефравдацію 30.000 зол. Розправа відбулася при замкнених дверях.

— **Бандитський напад прошаків.** До мешкання інваліда В. Мусьола в Шопеніцах, при вул. 3-го Мая прийшли два жебраки, які зорієнтувавшися, що дома находиться тільки жінка Мусьола, кинулися на неї, прикрили їй голову периною і стали душити. Коли вона стратила память, вони спустошили мешкання і втекли ніким не запримічені, забираючи тільки 50 зол. Поліція повела слідство у цій справі та наказала погоню за бандитами-прошаками.

— **Божевільний розкопав могилу.** Перед кількома тижнями на цвинтарі у Передмісті під Гольштином трапилася макабрична подія, а саме якийсь Тома Новак розкопав могилу померлої Катерини Янковської, переконаний, що там спочивають тлінні останки його жінки. Новак станув 1. ц. м. перед судом у Лешні, одначе суд на підставі рішення лікарів, що Новак умово хорий і непочитальний, звільнив його від вини і кари та справу припинив.

— **Новий популярний часопис в Україні.** В московських державних друкарняних заведеннях почали видавати новий щоденник п. з. „Колхозник України". Цей новий щоденник — має бути популярним часописом, який нагадував би московський вечірній щоденник „Вечерняя Москва". Часопис „Колхозник України" має виходити в накладі 300.000 примірників і він буде багато ілюстрований. Перше число нового часопису появилося 1. ц. м.

— **Смерть совітського поета.** 1. ц. м. помер у Москві відомий совітський поет, Антін Макаренко, який написав між іншим „Прапори на вежах" і „Книжка для батьків".

— **Мав 60 кралежей на совісти.** Перед судом у Хожові станув злодій, який виконав 60 кралежей. Цей злодій називається Станислав Черни й походить із Великих Гайдуків. Підчас слідства Черни вдавав умово недужого. На розправі суд засудив рекордового злодія на 5 літ і 4 місяці вязниці.

— **Відемана засудили на смерть.** „Славного" паризького вбивника Відемана та його спільників Мільона і Блюнка засудили на смерть. Мільон і Блюнк підписали прохання на касацію присуду негайно по проголошенні присуду. Відеман щойно тепер підписав прохання, бо спершу він не хотів цього зробити і щойно за намовою свого адвоката погодився на зголошення касації.

— **Волга вилила.** До Москви прийшли вістка про катастрофальний вилив Волги, який спричинив величезні шкоди в надволжанських околицях.

— **Продукція синтетичної ґуми в Совітах.** Народній комісар хемічного промислу СССР Денісов заявив урядово, що совітський промисл почне ще цього року продукцію синтетичної ґуми. Вже тепер — каже Денісов — почалася будова 17 фабрик, які будуть продукувати синтетичну ґуму.

— **Божевільний скарбник роздає публиці гроші.** В одному з банків Осльо (Норвегія) банковий скарбник раптом збожеволів. Той несподіваний приступ божевілля виявився для банку не конче приємний, бо скарбник почав роздавати між клієнтів, які були тоді в банку, ріжні грошеві суми. Заки в банку зорієнтувалися, касієр виплатив принагідним банковим клієнтам к. 69.000 норвезьких корон.

— **Звільненого від смерти злінчували.** У Сіті (Фльорида) пятьох замаскованих мужчин вдерлося до вязниці, вивели з неї убивника, якому замінено кару смерти на досмертну вязницю і злінчували його.

— **Гострі фільмові репресії в Атенах.** Тому, що підчас фільмових сеансів, в яких висвітлювали актуальні події за кордоном, публика часто маніфестувала неприязне становище супроти чужих держав, влада видала заборону таких виступів. Справників на місці будуть арештувати та відставляти до комісії публичної безпеки. Дирекція поліції та жандармерії дістали наказ гостро розпорядок респектувати.

— *Запір.* Вже старі майстри лікарської науки висловлювалися з признанням про природну гірку воду „Франціщка Йосифа", з примітою, що заслуговує на найбільше довіря як засіб на прочищення кишок.

—o—

Зі судової салі.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

Окружний суд у Бережанах на виїздній сесії в Ходорові дня 31. березня ц. р. розглядав справу підсудних: **1) Івана Лукавецького, 2) Василя Проціва, 3) Володимира Хруща, 4) Володимира Кобрина, 3) Льва Католи, 6) Петра Закорчемного і 7) Теодора Зельонки,** всіх зі Сугрова, яких прокуратор притягнув до відповідальности за злочин зі ст. 97 § 1 кк. (принадлежність до ОУН).

Трибуналові проводив суддя д-р Уленецький, обвинувачував прок. Вашевський, підсудних боронили адвокати: **д-р Володимир Бемко** з Бережан і **д-р Корнило Троян** з Ходорова.

Акт обвинувачення закинув усім, що в 1937 та 1938 р. належали до ОУН.

Всі обвинувачені заперечили вину, себто приналежність до ОУН. Зате признання на поліції — як заявив підс. Лукавецький та підс. Проців, — вимусили від них; крім цього Проців признав, що мав 2 летючки у кишені і викинув їх на дорозі.

На розправі переслухано багато свідків, а саме: поліцаїв, які підтримали акт обвинувачення, хоч при ревізії нічого не найдено, але вістки з внутрішньої розвідки були основно перепрацьовані, провірені, словом вина на 100 прц. доказана.

Розправа закінчилася пізно в ночі 31. березня, а присуд проголошено в суботу 1. квітня ц. р. Трибунал засудив за злочин зі ст. 97 § 1 кк. **1) Івана Лукавецького на 5 років вязниці; 2) Василя Проця, Петра Закорчемного та Теодора Зельонку по 3 роки вязниці.** Володимира Хруща, Володимира Кобрина та Льва Католу **суд увільнив від вини і кари.** Засуджені зголосили апеляцію.

Спорт.

УКРАЇНА — РЕКОРД.

Товариські змагання обох дружин відбудуться у вівторок 4. ц. м. на грищі 26 полку при вул. Клепарівській, за Домом Інвалідів.

Початок змагань в год. 4.15 попол. Ціни вступу дуже низькі. Україна виставить повну першу дружину, щоб дати їй змогу відбути правильний тренінґ, якого тепер на площі Сокола-Батька не може відбувати.

УКРАЇНА І Б — РЕКОРД

Ці змагання відбудуться в середу 5. на тому самому грищі. Початок у год. 4. пополудні. Цим разом гратиме запасна дружина.

НОВИЙ ВИДІЛ ПРОЛОМУ.

В неділю 26. III. відбулися Заг. Збори Пролому, на яких вибрано новий виділ у такому складі: голова д-р Кутинський, І. заст. голови дир. Мартинець, II. заст. голови д-р Хмілевський. Членами виділу стали: пп. Гречаник, м-р Петрунів, Цвіренко, інж. Мацькевич, Витрикуш, Аксентій, Сікора, Петретко і проф. Шанковський. Заступниками виділових вибрано: пп. Гришака, Святого, Керниккевича, Андрішина, Малюша. Контрольну комісію творять: пп. радн. інж. Дутка, д-р Голіватий і Підодвірний.

НОВИЙ ПРОВІД ЗОЛОЧІВСЬКОЇ РУСАЛКИ.

На загальних зборах золочівської Русалки, які відбулися 19. III. ц. р. вибрано новий виділ Т-ва у такому складі: голова — проф. Кіналь Іларій, заст. голови М. Сагатий, секретар Квасовський Роман, скарбник Лех Пантелеймон, господар Лех Мирон. Контр. Комісія: дир. Краснопера Вол., Кебало Богдан, Романів Р. Заступники виділових: пп. Курічка Ст., Залужна Анна, Ховзун Ярослав; почесний суд творять: пп. Паламар Василь, Мулярчик П., Кухар Мих.

—o—

Листування Редакції.

Вп. Дописувачів з Копичинець, Перемишля, Комарна, Синевідська Вижнього, Радехова й ін. повідомляємо, що їх кореспонденції використаємо в найближчих днях.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 4. квітня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Орх., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Леґенда про глиняні дабанки і глиняні пташки Ісуса Христа, з муз., 11.25 Настроєві пісеньки, пл., 11.56 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Серед жінок: Моди, Італійські пісні, сопран, форт., **14.30 Поет смутку та радощів (у 60-ліття уродин О. Олеся), виголосить в українській мові м-р Я. Семчишин,** 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Мій кухар, опов. для дітей, 15.15 Техн. скринька, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Фін.-господарські актуалії, 16.30 „Під хрестом" вок. концерт, 16.45 Життя великих пристаней: Суєц, 16.55 Органовий речітал, 17.25 За полярним кругом, 17.35 З піснею по краю, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Божі Гроби у Львові, 18.15 Для села: Що треба знати про серадею, кооп. хвилина, 18.30 Для робітників, 19.00 Концерт легкої музики, орх., тенор, сопран, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Симф. концерт, 22.00 Великопістна гутірка, 22.15 Віол., форт., скрипка, 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Середа, 5. квітня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 „Турусь, король карпатської пущі" та мельодії і пісеньки для дітей, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 15.05 Клясична музика, орх., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Діточі пісеньки, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Дім і школа, 16.35 Камер. концерт, 17.00 Військовий відчит, 17.15 Авдиція, 17.19 Великопістний концерт: смичк. орх., хор, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Про зайчика у великодніх писанках, авд. для дітей, 18.30 Гутірка про мову, 18.40 Кооперація чи приватна торговля, 19.00 Орх., арфа, спів, 20.35 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Шопенівський концерт, 21.30 Великопістна гутірка, 21.45 Органовий речітал, 22.25 Христова постать (із Вечорів над Леманом), 22.55 Інформаційна авдиція, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Четвер, 6. квітня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15–8.00 Музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, програма на завтра, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Музика з пл., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Спортові вістки, 15.00 Гутірка технічна з молоддю, 15.15 Клопоти та ради: Баба із завальцем, 15.30 Бах: Хор. прелюдії, смичк. орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.05 Господарські вістки, 16.20 „Мізерере меі Деус" словесно-муз. авд., 16.35 Дебісі: Симф. фрагменти з музики до драми: „Муки св. Степана", 17.15 Пропащівським шляхом, фейл., 17.25 Інформації, 17.30

Старофранцузька музика, віол., форт., 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Для села: Хруші та їх поборювання, Комунікати Рільн. Т-ва, Музика з пл., 18.30 „Живий Бог" (На Оливній Горі) С. і З. Малер (Франція), 19.15 Орх., спів, форт. дует, 20.15 „Страсти Христові" ораторія Я. Ельснера, орх., хор, солісти; у перерві коло год. 21.00 Веч. денник, метеорольог. вістки, сніговий комунікат, спорт, програма на завтра, 22.15 Придорожні хрести, 22.25 Пісні німецьких композиторів, альт, форт., 22.40 Львівські пера: Поезії, поет. проза, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 4. квітня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 19.45 Веч. гомін, 20.10 Симфонія ч. 5, 21.20 Дута орх., БІЛГОРОД 18.20 Скрипка, 18.50 Нар. музика, 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 20.30 Концерт естонської музики, 22.40 Комунікати в ріжних мовах, ВІДЕНЬ 17.10 Розр. музика, 19.00 Соната на скр. і форт. ф-дур Бетовена 19.50 **Українські вістки**, 21.00 Симф. концерт, 22.35 Легка і танк. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Дитячі пісні, 18.20 Квартет, 19.15 Життя села у пісні, 20.15 Форт. дует, акордеон, саксофон, ЛІЛЬ 20.00 Дрібні форт. твори, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 20.15 Німецький комунікат, 21.05 Фантазія ф-моль Шуберта, РАДІО ПАРІ 18.05 Віол., РЕНН 21.30 „Пісня кохання" оп. Шуберта-Берте, РИМ 17.15 Давня музика, 21.00 „Маргеріта да Кортона" оп. Л. Рефіче, СОФІЯ 19.30 Камер. музика, 20.00 Хор.

Середа, 5. квітня 1939.

БЕРЛІН 19.45 Вечірній гомін, 21.00 Пісні й танки у вик. хору і орх., БІЛГОРОД 20.00 Гумор, 21.00 Нар. пісні, 22.15 Спів, БРЮСЕЛЯ ФР. 21.00 „Останній вальс" оп. Оск. Штравса, БУДАПЕШТ 18.15 Циг. музика, 19.30 „Христос" орат. Ліста, 22.40 Комунікати в чужих мовах, ВІДЕНЬ 16.00 Розр. концерт, 18.20 Сольо на цитрі, **19.50 Українські вістки**, 22.30 22.30 Розр. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 12.00 Концерт військ. орх., 18.30 Соната д-моль на скр. і форт. Брамса, 20.10 З далекого світа, репортаж, ЛЯЙПЦІГ 18.20 Популярна музика, ЛІЛЬ 21.30 Вечір опер, МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 21.00 „Зигфрід" оп. Вагнера, ПАРІ ПТТ 19.05 Пісні, 19.30 Легка музика, РАДІО ПАРІ 18.05 Легка музика, 19.15 Форт., РИМ 17.15 Форт., 19.10 Арабські мельодії, СОФІЯ 19.15 Хор, СТОКГОЛЬМ 20.30 „Парсіфаль" оп. Вагнера, II. дія.

Четвер, 6. квітня 1939.

БЕРЛІН 17.00 Пісні, 19.45 Вечірній гомін, 20.10 Вечір танку, БІЛГОРОД 18.00 Трансм. з церкви, 20.00, 21.00 Церковні пісні, хор, БУДАПЕШТ 17.10 Сольо на гармонії, 21.00 Орх., 22.40 Комунікати в ріжних мовах, ВІДЕНЬ 18.00 „Парсіфаль" оп. Вагнера, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00 Муз. всячина, 15.15 16.00 Камер. і розр. музика, 18.25 Пісні Р. Штравса, 20.40 Симф. концерт, 22.30 Тріо Бетовена, КЕЛЬН 19.10 Розр. музика, ЛІЛЬ 18.45 Легка музика, МІЛЯНО 22.30 Рел. музика, ПАРІ ПТТ 18.10 Соната Єрпа на скр і форт., 19.05 Пісні, 20.45 Розр. програма, РАДІО ПАРІ 8.05 Камер. музика, 21.30 Опера, РИМ 21.00 „Меса ді Реквієм" Верді, СОФІЯ 17.30 Камер. музика.

ОПОВІСТКИ.

Порядок Богослужень в Успен. церкві. В вел. четвер д. 6. ц. м. в год. 6 вечір Страсти Г. н. І. Хр. В вел. пятницю д. 7. ц. м. Благовіщення Пр. Д. Марії в год. 6.30 Царські Часи, опісля Служба Божа співана з вечірнею і обхід з плащаницею. Читані Служби Божі в год. 6, 7 і 8. В год. 5.30 Єрусалимська утреня, а в год. 6.30 відспіває хор під орудою проф. Прокоповича псальми. В неділю д. 9. ц. м. **Світлий празник Христов. Воскресення.** В год. 4. рано надгробне а опісля обхід і воскресна утреня. Читані Служби Божі в год. 6, 7, 8, 9 і 12. В год. 10 **Архієрейська Служба Божа**, яку відправить Преосвященний **Кир Никита**. В год. 5. попол. Вечірня. — В понеділок д. 10. ц. м. і у вівторок 11. ц. м. порядок Богослужень як звичайно в неділі. **У велику суботу д. 8. ц. м. трансмітує радіо воскресну утреню і проповідь Їх Високопреосвященства Митрополита Кир Андрея від 12—2 вночі. Співає хор під орудою проф. Прокоповича.** 1—2

Порядок Богослужень у Страстний Тиждень і в часі Великодних Свят у храмі Преображення Св. Спаса у Львові р. б. 1939. Второк, 4. квітня, середа, 5. квітня — в годині 7.30 рано Часи і сповідь, в год. 8.30 Сл. Божа Преждеосвящ. Дарів. Четвер, 6. квітня, сповідь від год. 7-ої рано, в год. 8.30 соборна Служба Божа Св. Василія Великого з Вечірнею. В годині 6-ій веч. Страсти (підчас страстної відправи сповіди нема). Пятниця, 7. квітня Благовіщення Пр. Д. М.: В годині 7-ій рано Царські Часи, в год. 9-ій соборна Служба Божа Св. Івана Золотоустого з Вечірнею, вівтар к. год. 11-ої винесення Плащаниці. В годині 5-ій попол. Псальми (хор). В год. 6-ій веч. Надгробна Утреня. Субота, 8. квітня, в год. 9-ій рано Служба Божа Св. Василія Великого з Вечірнею, в год. 5.30 попол. Надгробне і перенесення Плащаниці на Вел. Престіл. В год. 6-ій веч. Обхід і Воскресна Утреня. Неділя, 9. квітня, Воскресення Христове, читані Служби Божі в год. 6-ій, 7-ій, 8-ій для вояків, в 11-ій остання (дванацятка). В год. 9-ій співана соборна Служба Божа з діяконами без проповіди. В год. 5-ій попол. Вечірня з проповідлю. Понеділок, 10. квітня, в год. 6-ій рано Утреня, читані Служби Божі, в год. 6.30, 7-ій, 8-ій, 9-ій для вояків, 12-ій остання (дванацятка). В год. 10-ій співана Служба Божа і проповідь. В год. 4-ій попол. Вечірня. Второк, 11. квітня, порядок богослужень, як у понеділок 10. 4.

Люблин, вул. Зелена 3. Церква св. Йосафата. — Порядок греко-катол. Великодних Богослужень: Вел. Пятниця 7. 4. год. 7. веч. Вечірня, винесення Плащаниці. **Вел. Субота** 8. 4. в год. 8. веч. Воскресна Утреня. **Воскресення Христове і Світлий Понеділок** 9. і 10. 4. в год. 11-ій Служба Божа. **Світлий Второк** 11. 4. в год. 10 Служба Божа.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 3. квітня 1939.

1 кг. масла дес. бльок. з опак.	зол. 3.45
1 кг. масла дес. бочк. з опак.	зол. 3.50
1 л. молока	зол. 0.17—0.18
1 кг. яєць	зол. 1.10

Тенденція на масло, молоко та яйця сильна.

Оголошення.

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10

Хто вкрав посольську сорочку?

ДИВНА ПРИГОДА УКРАЇНСЬКОГО ПОСЛА У ТУРЦІ Н. СТРИЄМ.

Варшава, 1. квітня 1939.

Посол **Іларій Тарнавський** має особливе щастя до дивних весело-сумних історій, які привозить з терену та про які говорять згодом довго в кулюарах парляменту.

Недавно писали ми про скаргу посла Тарнавського до міністра пошт у справі дивного перемішання одного любовного листа і метрики в Турці. Цій „веселій" історії присвятила цілі фейлєтони незалежна польська преса, а зі сторінок „Діла" передрукували її навіть американські ґазети, як зразок сумнавих смішковинок „старого" краю.

Сьогодні гуділи соймові кулюари від нової „історії", що притрапилась українському послові вчора в цій самій славній Турці. То було так: Посол Тарнавський обідав там учора в ресторані п. Турського й обідаючи завважив якогось типа, що пильно слідкував за його усіма рухами. Нараз задзвонив телефон: хтось просив посла Тарнавського на розмову. Посол підніс слухальце. Говорив якийсь „пошкоджений", якому буцімто побили вікна і який хоче росказати свої жалі послові. Тому й питає, коли посол їде до Варшави і коли буде йти на дворець. Не підозріваючи ніякого підступу, посол Тарнавський поінформував невідомого інтерльокутора, що за пів години буде на двірці.

За пятнацять хвилин, коли пос. Тарнавський наближався до двірця, підбіг йому назустріч той сам панок, що крутився в ресторані і вирвавши послову теку — почав утікати. Посол за ним наздогін, а тут мов зпід землі виросли два чоловяги і вхопивши пошкодованого за руки, уможливили злодієві втечу та представившись згодом, як поліційні аґенти, ще й „потішали" посла, мовляв, **тека не пропаде і після повороту з Варшави** посол дістане її назад..,

Можливо, що пригода українського посла була б доказом сумних відносин і звичаїв, які зачинають декуди закрадатись, колиб не один веселий момент: у вкраденій течці була лише одна сорочка й одно вішало... **КТВ.**

—o—

Дивна історія озера Пульма.

На півночі Волині, в Пулемецькій волости, любомельського повіту, лежить велике озеро Пульмо, довкола якого відбуваються просто містерії, що повинні б зацікавити відповідні чинники.

Величезні розміри озера, псковий беріг, що добре надається на пляжу, мягкий клімат, чарівна поліська тиша і спокійний для нервів вид — усе це мусіло притягти увагу ріжних осіб, що шукають нагоди щось на Волині „упромисловити".

— Там можна зробити кокосовий інтерес, — можна було почути розмови, в селян можна купити псковий беріг по 15 зол. за гектар та влаштувати живець.

І почалася робота в цьому напрямі. Бідні пульмівські селяни-лапітники, що між іншим жили з ловлі риб в озері, то спокушені „величезними" грішми за піски, то залякані, що управа маєтку графа Плятера, забере їм беріг і відріже від озера, або відбере їм і саме озеро, почали заломлюватися: краще, мовляв, узяти щонебудь, ніж стратити все на користь пана. Але заломилися не всі; знайшлися вперті, яких за таку суму, як 15 зол. за гектар годі було купити.

І ось починається другий акт містерії. Новий власник не розпарцельованої частини б. маєтку Плятера раптом заявив селянам, що води озера Пульма — його і що вони не мають права користати з них, хоча це озеро віддала селянам російська влада ще в 1864 р. Проте заскаржених за самочинність пульмівських селян-рибалок суд уневиннив.

Тоді новий власник маєтку пішов іншим шляхом — поробив заходи, щоб загіпотекувати озеро на себе. Довідавшися про це повновласники селян внесли застереження до гіпотечного суду й до земського уряду в Любомлі. Староство в Любомлі стануло по боці селян, признаючи їм належну частину чиншу за води озера. Водна комісія, що зїхала на місце, також само відкинула домагання власника маєтку.

Нарешті справа опинилася в луцькому окружному суді і тут відбувся третій акт містерії: **адвокат, якому селяни доручили обороняти їх інтереси, не зложив у суді їх документів,** і суд через те признав усі права власности на води Пульма власникові маєтку.

А йде не більше-не менше, як **про 463 гектарів вод Пульма, за які селяни с. Пульма заплатили гр. Плятерові** тяжко запрацьованим **грошем і мають акт викупу.**

Треба зазначити, що селяни Пульма — це бідні українські поліщуки. Зовсім ясно, що йде енергійна боротьба, щоб вирвати води озера Пульма та його береги з рук селян для якихось „кокосових" інтересів.

Може б цією справою зацікавилися компетентні чинники? **В.**

—o—

ГЕОРГ БЕНШ.

Василик і медвідь.

Коли з околиці між Раховом та Ясінею хтось питається за майстром, що міг би зробити добру скрипку, то кожний його пошле на високу Полонину до Михайла Будая. Та вже віддавна ніхто за цим не питався, а ще більше часу минуло від тої днини, коли він бачив останнього покупця. У малих селах, навіть у тих, що сховались у глибоких лісах, скрізь можна вже дістати дешеву фабричну скрипку, хто б ще цікавився його незграбними гуслями? А й інших інструментах, що на їх виробі Будай також чудово розумівся, на трембітах і сопілках, людям вже так не залежало як давніше. Чи не однаково, з якого дерева вони були, як були оздоблені та як чисто й голосно вони грали? За довгих зимових вечорів кожен міг собі й сам таку флояру чи сопілку зробити. Пастухам це вистачить, щоб скликати маржину або подати вістку товаришеві на іншій полонині.

Отож старий Михайло вже більше не спускався зі своєї полонини до покупців у долині. Лише один раз у рік він брав на плечі кіш із гуслями та сопілками й пускався в дорогу до самітних осель на східніх полонинах. Подорож тривала три-чотири тижні, тоді він вертався домів із кількома нужденними грейцарами, шматком вудженого мяса та дещицею борошна, кукурудзи й соли. Весною навідувався часами який парубок, купував трембіту, клав на стіл дрібний гріш або дешевий ніж і чимчикував далі. Ці парубки також походили не з багатих сіл у долині, а з самітних гірських осель, вони більше не платити та й не могли платити.

Та з цього всього годі було прожити і старий Михайло зі своїм малим Василиком напевне вже давно були б померли з голоду, коли б йому не пощастило зберегти з тих добрих часів, коли його гуслі ще гарно продавались у долішніх селах, трохи маєтку: три кози, четверо овець та чималий кусень поля на бараболю. Правда, маєток був не такий великий, щоб можна було лежати на печі й полишити господарювання Господу Богові. Страшні злидні й тяжка праця, майже затяжка для рук одної людини — отсе була доля старого Михайла та його малого Василика.

Василикові було девять літ, його мати померла, коли йому щойно сповнилось шість літ. Батькових добрих часів він уже не зазнав, і як тільки його худорляві рученята були всилі щось нести й копати, він мусів помагати, доки сонце стояло на небі. Картопляне поле, від якого залежало їх життя, було положене на узбіччі під високою скелею й вимагало від ранньої весни до пізньої осени цілої сили їх обох, старого й малого. На так невигідно положенім полі й на такім каменястім ґрунті навіть найбідніший селянин із долини не зважився б садити бараболю.

Малий Василик виконував свою працю увесь рік з такою самою повагою, як його батько. Не було випадку, щоб старий Михайло був змушений підганяти його до праці бійкою. А якби він це й зробив, то бійка мало що означала б для його виснаженого й засушеного тільця. Василик ані не любив ані не боявся батька. Михайлове старе обличчя було велике й кощаве, повне глибоких зморшок, сіре й заросле сивою бородою, й коли бувало Василик зненацька на нього подивиться, то йому здавалось, що бачить перед собою похмуру вапнякову стіну, що нависла над їх полем. Таке тверде, таке невблаганне, таке байдуже воно було, й ніщо в нім не показувало, що людина — це щось особливе, якась річ для себе. Отож Василик не знав нічого про людину. Бо й слова, якими він обмінювався з батьком, не наводили його на думку про людську окремішність. Були бо це лише короткі вигуки підчас праці або невиразний стогін як вислів голоду чи болю — така сама частина цілого невеселого оточення, як свист вітру або мекання кіз та овець.

Надходила весна, і старий Михайло вирядився у свою звичайну дорогу до самітних осель на східніх полонинах. Василик залишився сам і мав для себе багато часу: поле ще лежало під снігом. Праця почнеться там щойно тоді, коли повернеться батько. Василик шкандибав крізь глибокі ліси до поля, сидів по обіді, коли сонце пригрівало дужче, на вільній від снігу лісовій межі, зважувався часами й глибше до лісу, все маючи при собі, вперше у своїм житті, сопілку. Він добував із неї короткі пісеньки, які сам складав і з почуттям щастя безконечно повторяв. Справжніх пісень він грати не вмів, батько не вважав за потрібне його вчити. Він не хотів, щоб Василик жив з його нужденного хліба. Коли підросте, то піде до якого долішнього ґазди за наймита. Тому Василикові, цілком недосвідченому в музиці, кожна нова низка звуків, яка наслідком його зусиль виходила із сопілки, була відкриттям, що наповняло його щастям.

(Докінчення буде).

Nr. 78 (15.168). Lwów, środa 5. kwietnia 1939. Rok LX.
Ч. 78 (15.168). Львів, середа 5. квітня 1939. Рік LX.
Opłata pocztowa uiszczona gotówką

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

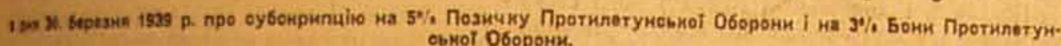
DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
Банку Чеських Леґіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.



Оголошення Міністра Скарбу

з дня 30. березня 1939 р. про субскрипцію на 5% Позичку Протилетунської Оборони і на 3% Бони Протилетунської Оборони.

Подаю оцим до прилюдного відома, що на основі [illegible] уст. (1) точка 1, ст. 5, уст (1), ст. 6 і 9 закону з 27. червня 1939 р. про дотації на користь Фонду Народньої Оборони і про інвестиції з державних фондів у часі від 1 квітня 1939 р. до 31. березня 1942 р. (Дневник Законів ч. 25 поз. 165) та розпорядку Міністра Скарбу з 28. березня 1939 р. виданого в порозумінні з Міністром Військових Справ про випущення внутрішньої державної позички на оборону Держави (Д. З. ч. 26, поз. 176) випускаю 5% Позичку Протилетунської Оборони і 3% Бони Протилетунської Оборони.

Доходи з емісії цієї позички і бонів призначені виключно на цілі оборони Держави, а саме на розбудову [illegible] летунства і на доповнення протилетунської артилерії.

УМОВИНИ СУБСКРИПЦІЇ.

Субскрипція на 5% **Позичку Протилетунської Оборони і 3% Бони Протилетунської Оборони** відкрита з дня 5. квітня і буде тривати до 5. травня 1939 р. включно.

Субскрипцію прийматимуть: каси скарбових урядів, Банк Польскі, Банк Господарства Краєвого, Поштова Каса Ощадности, Державний Рільний Банк та їх відділи, приватні банки об'єднані в Синдикаті Союзу Банків у Польщі, комунальні каси ощадности об'єднані: в Союзі Комунальних Кас Ощадности у Варшаві, в Союзі Комунальних Кас Ощадности у Львові, в Союзі Комунальних Кас Ощадности у Катовицях і в Союзі Комунальних Кас Ощадности в Поznані, що їх покличуть ці союзи, Центральна Каса Рільничих Спілок та інші уповноважені інституції.

Вплати на субскрипцію прийматимуть виключно в готівці, при чому найменше третя частина задекларованої квоти повинна бути вплачена при субскрипції, решта в ратах до дня 5. липня 1939 р. включно.

Субскрипцію і вплати від осіб, які є на службі Держави і публично-правних установ, приймають їх власти, [illegible].

Субскрипцію на 3% Бони Протилетунської Оборони будуть приймати від кожного субскрибента найнижче 4 штуки цих бонів спільної іменної вартости 80 зол.

Продажна ціна при субскрипції облігацій позички [illegible] 98 зол. за 100 зол. іменної вартости. До продажної ціни долічуються вартість платного купону за час від дня вплати, якщо продажну ціну хочби частинно вплачено по дні 1. червня 1939 р. Вартість платного купону за кожний день по цьому речинці устійнюється [illegible] від кожних 100 зол. іменної вартости позички [illegible] субскрипції.

[illegible] позички видадуть найпізніше перед днем [illegible] першого купону себто перед 1. груднем 1939 р. тим субскрибентам, які вплатять цілу належність за субскрипцію в устійненім речинці.

Продажна ціна бонів сягає 20 зол. за 20 зол. іменної вартости. При субскрипції виплачується згори відсотки від бонів за 5 років відтягаючи від продажної ціни бонів.

Бони будуть видані найдалі до дня 1. грудня 1939 р. тим субскрибентам, які заплатили цілу належність за субскрипцію з устійненім речинці.

5% ПОЗИЧКА ПРОТИЛЕТУНСЬКОЇ ОБОРОНИ.

Позичку випускають в облігаціях на предявника на 100, 500, 1.000 і 5.000 зол. іменної вартости.

Постійне опроцентування позички сягає 5 від 100 в річному відношенні і починається від дня 1. червня 1939 р.

Позичка підлягає сплаті до 1. червня 1954 р. двічі кожного року починаючи від 1. грудня 1939 р. шляхом відписання частини вильосованих з тією метою облігацій у днях 1. червня і 1. грудня згідно з пляном, що його оголосить Міністр Скарбу по замкненні субскрипції.

3% БОНИ ПРОТИЛЕТУНСЬКОЇ ОБОРОНИ.

Бони випускають у відтинках на предявника по 20 зол. іменної вартости. Постійне опроцентування бонів сягає 3 від 100 річно і починається від 1. червня 1939 р. Відсотки від бонів за цілий час 5 років виплачують субскрибентові згори відтягнувши їх з продажної ціни бонів. Цю квоту зменшується на випадок заплачення продажної ціни хочби частинно по дні 1. червня 1939 р. на 5 сотиків за кожний повний місяць по цьому речинці від кожного бону даної субскрипції.

Бони підлягають одноразовому викупленні після їх іменної вартости по 5 роках від дати їх видання, себто в дні 1. червня 1944 р.

Посідачі бонів на спільну квоту 100 зол. іменної вартости або на багатократність цієї квоти матимуть право до дня 1. грудня 1941 р. виміняти посідані бони на облігації 5% Позички Протилетунської Оборони у відношенні 100 за 100 зол. іменної вартости. При цій виміні виплачені згори відсотки від вимінених бонів підлягають зворотові за повні місяці, що залишилися до дня платности цих бонів числячи по 5 сотиків за місяць від кожного бону.

ПРИВІЛЕЇ.

Облігації позички і бони мають всі права пупілярних паперів.

Облігації позички і бони та прибутки від них вільні від усяких податків і державних та самоуправних данин.

Облігації позички та бони приймають після їх іменної вартости на податок від спадків і даровин до квоти 50.000 зол. від кожного платника.

Капітал і відсотки облігацій позички та бонів забезпечені цілим рухомим та нерухомим майном Держави.

Міністр Скарбу (—) Е. КВЯТКОВСЬКИЙ.

—o—

„Німеччина не поставила ніяких домагань Латвії"

— ЗАЯВИВ ЛАТВІЙСЬКИЙ МІНІСТР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ.

РИГА. АТЕ. З нагоди відкриття латвійського парляменту міністр закордонних справ Мунтерс виголосив промову, в якій заперечив поголоски, немовби Німеччина поставила якісь домагання Латвії. Взаємини між обома державами є добрі і нічого не вказує на те, щоб у майбутньому вони могли попсутися. Опісля міністр підкреслив, яка важна є політика невтральности.

Тон промови був спокійний.

НОВИЙ ШЕФ ЛИТОВСЬКОГО ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ.

КОВНО. АТЕ. Як говорять у військових колах, шефом ґенерального штабу стане мабуть ген. Пундзевич або ген. Ґеруляйтіс. Як відомо, дотеперішній шеф ґен. штабу Черніюс став премієром.

Вислід виборів до бельг. парляменту і сенату.

ПОВНА НЕВДАЧА ДЕҐРЕЛЯ.

БРЮССЕЛЯ. ПАТ. Урядово подають вислід недільних виборів:

Парлямент: католики — 73 (зискали 10), соціялісти — 64 (втратили 6), ліберали — 33 (зискали 9), фляманські націоналісти — 17 (зискали 1), рексисти 4 (втратили 16), комуністи 9. Крім того вибрано одного незалежного та одного б. комбатанта.

Сенат: католики — 38 (зискали 4), соціялісти — 35 (втратили 6), ліберали — 16 (зискали 5), фляманські націоналісти 8 (зискали 3), комуністи — 3 (втратили 1), рексисти — 1 (втратили 7). Решту сенаторів вибирають провінціяльні ради (44) та кооптує сенат (22).

ЕСПАНСЬКИЙ ТОРПЕДОВЕЦЬ ЗАТРИМАВ ФРАНЦУЗЬКИЙ ПАРОПЛАВ.

ПАРИЖ. АТЕ. Французький пароплав „Вінніпеґ" повідомив радієвою телеграмою, що еспанський національний торпедовець „Волькано" затримав його поза еспанськими територіяльними водами.

НОВІ НАЦІОНАЛЬНІ ЗБОРИ ТУРЕЧЧИНИ.

СТАМБУЛ. ПАТ. У понеділок відкрито засідання нових національних зборів, які складаються з 424-ох послів, у тому 294 давніх і 130 нових. Між послами є 14 жінок.

ПЕРЕД ЗМІНОЮ ТУРЕЦЬКОГО УРЯДУ?

СТАМБУЛ. ПАТ. Національні збори виберуть Ісмета Іноню вдруге президентом Туреччини та відберуть від нього присягу; згідно зі загально принятим звичаєм, уряд подасться до димісії. Як міркує стамбульська преса, президент прийме димісію і поручить утворити новий уряд, до якого ввійде голова народніх зборів Абдулгалік Ренда.

—o—

ЕГИПЕТ НЕ ВИЗНАЄ НІМЕЦЬКОГО ПРОТЕКТОРАТУ НАД ЧЕХІЄЮ.

КАЇРО. ПАТ. Негайно після анексії Чехії чехо-словацький шарже д афер у Каїрі передав на приказ з Праги всі аґенди й архіви німецькому посольству. Тимчасом египетський уряд не визнав німецького протекторату над Чехією — тоді на чеськім посольстві знову вивішено чеський герб та прапор, бюра почали урядувати, а чеський шарже д афер виступив з домаганням, щоб німецьке посольство повернуло йому архів. Відповіди не дістав, тому попросив египетський уряд, щоб він інтервеніював.

Британська ґарантія для Польщі торкається також Данціґу?

ПАТ. Як подає Райтер, льондонські політичні кола подрібно розглянули декларацію Чемберлена та ствердили, що вона зовсім ясна. Деякі інтерпретації, що їх висувають до деяких частин декларації, є зовсім безпідставні.

Щодо Данціґу, то на погляд льондонських політиків Польща сама має означити, коли її незалежність загрожена; в цьому напрямі нема ніяких сумнівів.

ПОЛЬСЬКИЙ АМБАСАДОР У БРИТІЙСЬКОГО МІНІСТРА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ.

Польський амбасадор у Льондоні відбув [illegible] нараду з міністром Галіфаксом. [illegible] торкалася розвитку міжнародньої ситуації [illegible] приготувань до візити мін. Бека.

ВРАЖІННЯ ПРОМОВИ ЧЕМБЕРЛЕНА У МОСКВІ.

У Москві викликала промова Чемберлена сильне враження; суботишні щоденники помістили її на перших сторінках без коментарів.

Совітські політичні кола все таки невдоволені, що Льондон не приняв совітської пропозиції міжнародньої конференції.

ПОВОРОТ ШЕФА БРИТІЙСЬКОГО ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ.

ЛЬОНДОН. АТЕ. Шеф імперіяльного ґенерального штабу ґен. Горт причалив на летунському майдані у Кройдоні, вертаючися з 3-денного побуту у Франції.

—o—